

**Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Φιλοσοφική Σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**

**Μεταπτυχιακές Σπουδές
2024-2025**

**Επιμέλεια
Ε. ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ – Κ. ΤΑΚΙΡΤΑΚΟΓΛΟΥ**

Θεσσαλονίκη 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α΄ Κύκλος Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	3
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	25
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ	33
4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ	55
5. ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	62

Β΄ Κύκλος Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	63
2. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	71

Α΄ Κύκλος Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4957/2022)

Γενικές Διατάξεις

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) και ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα. Ο παρών Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ΄ [Οργάνωση και Λειτουργία Προγραμμάτων Δεύτερου και Τρίτου Κύκλου Σπουδών] του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141/τ.Α΄/21-7-2022): «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις», καθώς και του Κανονισμού Λειτουργίας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ.

Άρθρο 1

Αντικείμενο-Σκοπός του Π.Μ.Σ.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής οργανώνει και λειτουργεί Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα».

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα είναι ο επιστημονικός κλάδος της Ιστορίας με τις τρεις ειδικεύσεις του, ήτοι α) την Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία, τη Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία και γ) τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα είναι: (α) να προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριές του εξειδικευμένη επαγγελματική ερευνητική κατάρτιση σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του κλάδου της Ιστορίας, (β) να τους/τις εξοικειώνει με νέες θεωρητικές προσεγγίσεις και τα σύγχρονα εργαλεία που εφαρμόζονται στην ιστορική έρευνα και (γ) να τους διδάσκει τη μέθοδο της διεπιστημονικής προσέγγισης των ιστορικών προβλημάτων.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα όσων παρακολούθησαν επιτυχώς το Π.Μ.Σ. είναι τα εξής: (α) εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της επιστήμης της Ιστορίας, τα νεότερα πορίσματα της έρευνας καθώς και με τον τρόπο της επικοινωνίας της με τις συναφείς ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, (β) κατανόηση του τρόπου έρευνας και συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας στο γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας.

Οι μεταπτυχιακές σπουδές αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην κατάρτιση επιστημόνων υψηλού επιπέδου ικανών να συμβάλουν σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επι-

μέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των Τμημάτων, καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών, εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Άρθρο 2 Απονεμόμενος Τίτλος Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δ.Μ.Σ. με τίτλο: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα» στις εξής ειδικεύσεις: α) Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας, β) Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας και γ) Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας».

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020 (Α'254).

Άρθρο 3 Όργανα του Π.Μ.Σ.

Αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

I. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος η οποία είναι επιφορτισμένη με τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, και οργανωτικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο σε άλλα όργανα.

II. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών που συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου και αποτελείται από τον αρμόδιο Αντιπρύτανη, ο οποίος εκτελεί χρέη Προέδρου, καθώς επίσης και από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του Α.Π.Θ., και από ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Α.Π.Θ. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα δεύτερου κύκλου. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

III. Η Συνέλευση του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,
2. αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.,
3. εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,
4. συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
5. διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,
6. εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.).

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. 1) και 4) δύναται να μεταβιβάζονται στη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.

IV. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. η οποία απαρτίζεται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο

Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- 1.καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του Ν. 4957/2022, και εισηγείται την έγκρισή του προς τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
- 2.καταρτίζει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ. και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- 3.εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
- 4.εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών,
- 5.εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, σύμφωνα με τις προτάσεις των οικείων Τομέων, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του Ν. 4957/2022,
- 6.εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,
- 7.καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- 8.εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

Στη Σ.Ε. δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Υ.Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. ο οποίος προέρχεται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδα Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο.

Ο Διευθυντής έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 82 παρ. 4 του Ν. 4957/2022 και όποιες άλλες ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.:

- 1.προεδρεύει της Σ.Ε. και συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,
- 2.εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος, σε περίπτωση μονομηματικού Π.Μ.Σ.,
- 3.εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,
- 4.είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 234 του Ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,
- 5.παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οποιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Η Γραμματειακή Υποστήριξη του Π.Μ.Σ. παρέχεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαι-

ολογίας. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. είναι υπεύθυνη για την τήρηση φακέλων και βαθμολογιών των μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης, ενημερώνει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές για θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. Τέλος, είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των θεμάτων που εισάγονται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 4 **Κατηγορίες Υποψηφίων στο Π.Μ.Σ.**

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί:

1. κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

2. κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών της αλλοδαπής, εφόσον το ίδρυμα προέλευσης ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και ο τύπος αυτού ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Άρθρο 5 **Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων**

1. Αριθμός εισακτέων και διαδικασία αίτησης

Ο αριθμός εισακτέων στο Πρόγραμμα κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/ριες, δέκα (10) ανά ειδικευση σπουδών, και κατά κατώτατο όριο σε δώδεκα (12), τουλάχιστον τέσσερις (4) ανά ειδικευση σπουδών. Σε περίπτωση που αυτός δεν συγκεντρωθεί, δεν θα λειτουργήσει η εν λόγω ειδικευση.

Η προκήρυξη των θέσεων γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος το μήνα Μάιο εκάστου έτους και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο μέγιστος και κατώτατος αριθμός των εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, η ύλη και η ενδεικτική βιβλιογραφία των εξεταστέων μαθημάτων στις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., όπου προβλέπονται εξετάσεις, οι ημερομηνίες εξέτασης καθώς και ο τρόπος βαθμολόγησης. Ως απαραίτητη προϋπόθεση γλωσσομάθειας, ορίζεται η πιστοποιημένη γνώση επιπέδου C1 μιας ξένης γλώσσας (Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ιταλική, Ισπανική). Οι αλλοδαποί υποψήφιοι, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή τους σε Π.Μ.Σ. οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση ελληνομάθειας ή πιστοποιητικό επιπέδου τουλάχιστον B2.

Οι αιτήσεις και ο συνοδευτικός φάκελος προσόντων των υποψηφίων κατατίθενται σε έντυπη μορφή στη Γραμματεία του Τμήματος στο διάστημα 1-15 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους. Στην αίτηση αναφέρεται η Ειδικευση του Π.Μ.Σ. την οποία ο/η υποψήφιος/α επιθυμεί να παρακολουθήσει. Στον φάκελο προσόντων περιλαμβάνονται, πλέον του βιογραφικού, αναλυτική βαθμολογία, πιστοποίηση του βαθμού γνώσης ξένων γλωσσών, τεκμήρια παρακολούθησης επιστημονικών συνεδρίων και ερευνητικής προϋπηρεσίας καθώς και δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν.

2. Κριτήρια επιλογής

Τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων περιλαμβάνουν:

(α) Βαθμό Πτυχίου/Διπλώματος, όπως προκύπτει από έγγραφο της Γραμματείας (40%).

(β) Στοιχεία φακέλου: Αναλυτική βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα μεγάλης βαρύτητας σε ECTS και συνάφειας με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και της επιλεγείσας ειδικεύσης (10%), επιπλέον γλώσσες (5%), δημοσιεύσεις/ερευνητική προϋπηρεσία (5%).

(γ) Συνέντευξη και επιτυχή προφορική εξέταση στα γνωστικά αντικείμενα της κάθε ειδίκευσης ($\geq 6/10$) από τριμελή Επιτροπή, την οποία ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος. Ο βαθμός της συνέντευξης–εξέτασης προσμετράται κατά 15% για τις ειδικεύσεις της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας και της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας και κατά 40% για την ειδίκευση της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας. Η βαθμολογία της προφορικής εξέτασης εξάγεται σε ακέραιους αριθμούς.

(δ) Επιτυχή γραπτή εξέταση ($\geq 6/10$) στη μετάφραση και τον ιστορικό σχολιασμό γραπτών πηγών, συναφών με τις ειδικεύσεις της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας, καθώς και της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας από τριμελή Επιτροπή, την οποία ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος (25%). Η βαθμολογία της γραπτής εξέτασης εξάγεται σε ακέραιους αριθμούς. Αναβαθμολόγηση των γραπτών γίνεται, εφόσον προκύψει διαφορά τριών και άνω βαθμών μεταξύ δύο βαθμολογητών.

3. Διαδικασία επιλογής

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Η Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους/ες τους/ις υποψηφίους/ες και, ύστερα από σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους/ες δεν πληρούν τα ελάχιστα τυπικά κριτήρια που έχουν καθοριστεί από το Τμήμα. Εν συνεχεία καλεί σε γραπτή εξέταση ή/και σε συνέντευξη και προφορική εξέταση, ανάλογα με την ειδίκευση, τους/ις προκρινόμενους/ες υποψηφίους/ες που έχουν συγκεντρώσει τα προαπαιτούμενα. Αν η εξέταση είναι προφορική, τηρείται ατομικό φύλλο πρακτικών, όπου καταγράφεται αναλυτικά η επίδοση του/της υποψηφίου/ιας.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών. Σε περίπτωση ισοβαθμίας ή βαθμολογικής απόκλισης μικρότερης ή ίσης της μισής μονάδας (0,5) από τη βαθμολογία του/της τελευταίου/ας επιτυχόντος/ούσης, είναι δυνατή η υπέρβαση του αριθμού των επιτυχόντων/ουσών ανά ειδίκευση υπό την προϋπόθεση ότι ο συνολικός αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα δεν ξεπερνά τον ανώτατο αριθμό εισακτέων που ορίζεται στην ιδρυτική πράξη του Π.Μ.Σ. (30). Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εντός δύο εργάσιμων ημερών (2) από την ανακοίνωση των προσωρινών αποτελεσμάτων, οι υποψήφιοι/ες έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης επί του πίνακα των επιτυχόντων/ουσών. Η ένσταση εξετάζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και το αποτέλεσμα της κοινοποιείται στους/στις ενδιαφερόμενους/ες το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων/ουσών και τυχόν επιλαχόντων/ουσών, αφού επικυρωθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, αναρτάται στον Πίνακα Ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που ένας/μία υποψήφιος/α δεν εγγραφεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, λαμβάνεται ως άρνηση αποδοχής της θέσης κι αυτή καλύπτεται με τον/την αμέσως επόμενο/η επιτυχόντα/ούσα.

Άρθρο 6

Διάρκεια και Όροι Φοίτησης

1. Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Ε.) ορίζεται στα τέσσερα (4) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της Μ.Δ.Ε.

Στους μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες μπορεί να χορηγηθεί άπαξ, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2)

συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά την διάρκεια της αναστολής, ο μεταπτυχιακός φοιτητής χάνει την ιδιότητα του φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/φοιτήτρια δύναται να αιτηθεί αναστολής σπουδών για λόγους υγείας και ανωτέρας βίας, συμπεριλαμβανομένης της στράτευσης λόγω λήξης της αναβολής, με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Δεν προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης.

2. Όροι φοίτησης

Οι εγγραφές των εισαγομένων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας, στην οποία ορίζονται η χρονική διάρκεια των εγγραφών και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή.

Η τακτική παρακολούθηση όλων των μαθημάτων/ασκήσεων και η συμμετοχή στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων κάθε Τομέα είναι υποχρεωτικές. Η παρουσία ελέγχεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και η επίδοση αξιολογείται διαρκώς από αυτόν.

Η δήλωση των μαθημάτων επιλογής γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (εντός των δύο πρώτων εβδομάδων).

Η δημόσια προφορική υποστήριξη των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και οι προφορικές παρουσιάσεις εργασιών, οι οποίες προβλέπονται από τα δελτία περιγραφής των μαθημάτων, είναι υποχρεωτικές.

Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος με αίτηση του ίδιου/ιδίας ή με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ., εφόσον τεκμηριώνεται (α) η μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, (β) η αποτυχία και στην επαναληπτική εξέταση μαθήματος (βλ. άρθρο 8.2), (γ) συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία, όπως λογοκλοπή ή ανάθεση των καθηκόντων σε τρίτους, (δ) μη υποβολή αίτησης ανάληψης θέματος διπλωματικής εργασίας κατά τη λήξη του α' έτους σπουδών και (ε) η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός των προβλεπόμενων από τον παρόντα Κανονισμό προθεσμιών.

Άρθρο 7

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται και συμμετέχουν στο Π.Μ.Σ. για την Ιστορική Έρευνα υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Τμήμα οφείλει να εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς φοιτητές με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες που γίνονται δεκτοί/ές στο Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

1. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των ασκήσεων είναι υποχρεωτική. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο για σοβαρούς αιτιολογημένους λόγους. Δεν επιτρέπονται πάνω από τρεις (3) απουσίες σε κάθε μάθημα.

2. Να συμμετέχουν στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

3. Να υποβάλλουν εμπρόθεσμα τις δηλώσεις μαθημάτων κάθε εξάμηνο.

4. Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που απαιτούνται για κάθε μάθημα.

5. Να προσέρχονται στις εξετάσεις.

6. Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, μαζί με την προς αξιολόγηση διπλωματική τους εργασία, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

7. Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

8. Εφόσον έχουν λάβει υποτροφία, να προσφέρουν ανταποδοτικό έργο, εφόσον αυτό προβλέπεται (φροντιστηριακά μαθήματα, συμβολή στη βιβλιοθήκη και στην έρευνα και όπου υπάρχει ανάγκη στις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου).

9. Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του μεταπτυχιακού καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδυναμία τήρησης των παραπάνω, χωρίς τεκμηριωμένη δικαιολογία, μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχία σε μάθημα ή σε αποκλεισμό από το πρόγραμμα.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγο διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή από το πρόγραμμα.

Άρθρο 8

Πρόγραμμα Σπουδών-Έλεγχος Γνώσεων

Το Π.Μ.Σ διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα.

1. Πρόγραμμα Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Μ.Σ. για την Ιστορική Έρευνα περιλαμβάνει επιγραμματικά τα εξής μαθήματα που κατανέμονται σε τρεις (3) ειδικεύσεις.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ και ΡΩΜΑΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
APX 701	Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΑΕ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
2ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.		ECTS
APX 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΡΩ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30

3ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ωρες/ εβδ.		ECTS
APX 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
APX 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας I		Υ	15
	Σύνολο			30

4ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
APX 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας II		Υ	30
	Σύνολο			30

Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για ΙΑΕ και ΙΡΩ				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΑΕ 701	Ελληνική Επιγραφική	3	E	15
ΙΑΕ 702	Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία	3	E	15
ΙΑΕ 703	Νομισματική	3	E	15
ΙΑΕ 704	Αρχαϊκή Εποχή	3	E	15
ΙΑΕ 705	Κλασική Εποχή	3	E	15
ΙΑΕ 706	Ελληνιστική Εποχή	3	E	15
ΙΑΕ 707	Μορφές και Θεσμοί Κοινωνικής, Πολιτικής και Θρησκευτικής Οργάνωσης	3	E	15
ΙΑΕ 708	Διακρατικές και Διπλωματικές Σχέσεις	3	E	15
ΙΡΩ 701	Λατινική Επιγραφική	3	E	15
ΙΡΩ 702	Λατινική Ιστοριογραφία	3	E	15
ΙΡΩ 703	Ρεπουμπλικανική Περίοδος	3	E	15
ΙΡΩ 704	Αυτοκρατορική Περίοδος	3	E	15
ΙΡΩ 705	Οι Επαρχίες του Ρωμαϊκού Κράτους	3	E	15

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ και ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ωρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
IBM 701	Γραπτές Πηγές της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΒΥ)	3	E	15
	Σύνολο			30

2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.		ECTS
IBM 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων IBY ή ΙΣΛ ή ΙΜΕ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.		ECTS
IBM 801	Εξειδικευμένη και Εατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
IBM 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας I		Υ	15
	Σύνολο			30
4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
IBM 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας II		Υ	30
	Σύνολο			30

Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για IBY, ΙΣΛ και ΙΜΕ				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
IBY 701	Διοίκηση και Θεσμοί του Βυζαντίου	3	Ε	15
IBY 702	Οικονομία και Κοινωνία του Βυζαντίου	3	Ε	15
IBY 703	Προσωπογραφία και Κοινωνικά Δίκτυα στο Βυζάντιο	3	Ε	15
IBY 704	Απονομή Δικαιοσύνης στο Βυζάντιο	3	Ε	15
IBY 705	Ιστορική Γεωγραφία του Βυζαντινού Κόσμου	3	Ε	15
IBY 706	Ειδικά Θέματα Πολιτικής και Εκκλησιαστική Ιστορίας του Βυζαντίου	3	Ε	15
IBY 707	Βυζάντιο και Λαοί της Ανατολής	3	Ε	15
ΙΣΛ 701	Βυζάντιο και Σλάβοι	3	Ε	15
ΙΣΛ 702	Ιστορία και Πολιτισμός των Νοτιοσλαβικών Λαών	3	Ε	15
ΙΜΕ 701	Βυζάντιο και Δύση (9ος-15ος αι.)	3	Ε	15
ΙΜΕ 702	Ταυτότητες και Ετερότητες στην Δυτική Μεσαιωνική Ευρώπη (10ος-13ος αι.)	3	Ε	15

ΝΕΟΤΕΡΗ και ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
ΙΣΤ 701	Αρχεία και Πηγές της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΝΣ, ΙΑΤ, ΙΑΛ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
2ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.		ECTS
ΙΣΤ 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΝΣ, ΙΑΤ, ΙΑΛ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
3ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.		ECTS
ΙΣΤ 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
ΙΣΤ 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας I		Υ	15
	Σύνολο			30
4ο Εξά- μηνο				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΣΤ 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας II		Υ	30
	Σύνολο			30
Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για ΙΝΣ, ΙΑΤ και ΙΑΛ				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΝΣ 701	Το Όραμα της Ελευθερίας στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό	3	Ε	15
ΙΝΣ 702	Κλέφτες, Παλικάρια και Αντάρτες: Έλληνες Παράνομοι και Ηρωες	3	Ε	15
ΙΝΣ 703	Πρόσφυγες στα Βαλκάνια (19ος-20ός αι.)	3	Ε	15
ΙΝΣ 704	Επαναστάσεις στη Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή	3	Ε	15
ΙΝΣ 705	Δουλεία και δουλεμπόριο στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	Ε	15
ΙΝΣ 706	Αυτοκρατορίες στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	Ε	15
ΙΝΣ 707	Εθνική ιδεολογία και διεθνείς σχέσεις των ΗΠΑ	3	Ε	15
ΙΝΣ 708	Εμφύλιοι Πόλεμοι στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	Ε	15

ΙΝΣ 709	Γενοκτονία και εθνοκάθαρση στη ΝΑ Ευρώπη	3	E	15
ΙΑΤ 701	Διαβαλκανικές Σχέσεις στον 19ο/20ό αιώνα	3	E	15
ΙΑΤ 702	Θεσμοί και Ιδεολογία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (15ος-18ος αι.)	3	E	15
ΙΑΤ 703	Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	3	E	15
ΙΑΛ 701	Η Εθνογραφική Προοπτική της Κοινωνικής / Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας	3	E	15
ΙΑΛ 702	Εθνογραφία της Ελλάδας: Ιστορία, Θεματικές και Γεωγραφικές Εξειδικεύσεις, Μεθοδολογικές Τάσεις	3	E	15

Το σύνολο των ECTS του Π.Μ.Σ. είναι 120. Από αυτά τριάντα (30) αντιστοιχούν σε δυο υποχρεωτικά μαθήματα υποδομής, τριάντα (30) σε δύο επιλεγόμενα μαθήματα, αποκλειστικά της ειδίκευσής του, δεκαπέντε (15) σε φροντιστήριο με τη μορφή της εξειδικευμένης και εξατομικευμένης διδασκαλία και σαράντα πέντε (45) στην εκπόνηση της ΜΔΕ.

Τα επιλεγόμενα μαθήματα προσφέρονται ανά εξαμήνο σύμφωνα με τη διαθεσιμότητα των Καθηγητών/τριών.

Τα μαθήματα κάθε εξαμήνου διαρκούν δεκατρείς (13) εβδομάδες. Η έναρξη και η λήξη των μαθημάτων καθώς και η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων καθορίζονται από το ακαδημαϊκό ημερολόγιο ή με απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος και ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική.

Στο πλαίσιο των μαθημάτων που αφορούν στις Πηγές ή τη Μεθοδολογία της Έρευνας και Ασκήσεις μπορούν να προσφέρονται, εφόσον κρίνεται σκόπιμο και ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε., προαιρετικά ενισχυτικά γλωσσικά σεμινάρια-ασκήσεις από τα μέλη ΕΔΙΠ των οικείων Τομέων.

2. Έλεγχος γνώσεων

Ο συγκεκριμένος τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος ορίζεται στον ηλεκτρονικό Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ. και είναι υποχρεωτικός για όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/χουσες. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα περιλαμβάνει τη δυνατότητα διαβάθμισης μισού (0,50) βαθμού και αποστέλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός μιας εβδομάδας από τη λήξη του εξαμήνου.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει για οποιονδήποτε λόγο στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, εξετάζεται τον επόμενο Σεπτέμβριο, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Καθηγητών/τριών, οι οποίοι/ες έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος τον επόμενο Σεπτέμβριο. Από την επιτροπή εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/η της εξέτασης διδάσκων/ουσα. Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει λόγω μη υποβολής των απαραίτητων εργασιών, μπορεί να τις υποβάλει τον επόμενο Σεπτέμβριο με ποινή μείωσης του βαθμού κατά 30%. Αν αποτύχει εκ νέου, διαγράφεται.

3. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.)

3.1. Ορισμός θέματος και Επιτροπή Μ.Δ.Ε. Για την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας υποβάλλεται από τον/την υποψήφιο/α αίτηση μετά την ολοκλήρωση του α΄ έτους σπουδών (στο διάστημα 20-31 Μαΐου) η οποία περιλαμβάνει τον προτεινόμενο τίτλο, τον/την προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα και περίληψη της προτεινόμενης εργασίας (όχι μικρότερη των 300 λέξεων) με τη σύμφωνη γνώμη του προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ουσας. Η Συνέλευση του Τμήματος εντός μηνός ορίζει τον/την

επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα μέλος της οποίας είναι ο επιβλέπων/πουσα. Τα δύο άλλα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να ανήκουν και σε άλλο τμήμα του Α.Π.Θ. και άλλων ΑΕΙ του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το θέμα της προτεινόμενης εργασίας, όπως αυτή προκύπτει από το ΦΕΚ διορισμού τους και από το ερευνητικό/συγγραφικό τους έργο.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (παραίτηση, θάνατος ή μακρόχρονη άδεια υγείας) είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Κάθε Καθηγητής/τρια αναλαμβάνει ετησίως την εποπτεία τριών (3) κατ' ανώτατο όριο εργασιών.

Η Συντονιστική Επιτροπή τηρεί ηλεκτρονικό μητρώο των θεμάτων των διπλωματικών εργασιών, ώστε να αποφεύγονται στην πορεία του χρόνου οι επικαλύψεις. Το μητρώο αυτό αναρτάται και στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. με ευθύνη της Γραμματείας και του/της εκάστοτε Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ.

Τον Ιανουάριο ή Φεβρουάριο εκάστου ακαδημαϊκού έτους πραγματοποιείται δημόσια προφορική παρουσίαση της προόδου των φοιτητών/τριών ως προς την πορεία έρευνας και συγγραφής της Μ.Δ.Ε.

3.2. Στόχοι. Η Μ.Δ.Ε. αποδεικνύει τη δυνατότητα των υποψηφίων για αυτόνομη επιστημονική εργασία, την αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα, τη θεωρητική και μεθοδολογική τους επάρκεια. Η Μ.Δ.Ε. δεν αποσκοπεί απαραίτητα στην παραγωγή πρωτότυπης επιστημονικής γνώσης.

3.3. Μέγεθος. Η Μ.Δ.Ε. δεν θα πρέπει συνολικά να ξεπερνά τις 30.000 λέξεις (κείμενο και υποσημειώσεις χωρίς τη βιβλιογραφία και τα παραρτήματα). Η ελάχιστη έκταση είναι 20.000 λέξεις. Ο ακριβής αριθμός των λέξεων δηλώνεται από τον επόπτη κατά την υποβολή της Μ.Δ.Ε. και επαληθεύεται από το ψηφιακό αντίγραφο. Αν αποκλίνει σημαντικά, η Μ.Δ.Ε. δεν γίνεται αποδεκτή για εξέταση.

3.4. Μορφή. Η Μ.Δ.Ε. στην έντυπή της μορφή υποβάλλεται γραμμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, με εξώφυλλο και χαρτοβιβλιοδετημένη. Αν περιέχει εικόνες και σχέδια, αυτά πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να δηλώνεται η προέλευσή τους. Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πανεπιστήμιο, η Σχολή, το Τμήμα και ο Τομέας, ο τίτλος της Μ.Δ.Ε., το ονοματεπώνυμο του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας, η ημερομηνία κατάθεσης και ο επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια.

3.5 Υποβολή. Μετά την ολοκλήρωση και κατάθεση της Μ.Δ.Ε., όχι αργότερα από τη 15η Μαΐου, ο/η επιβλέπων/ουσα καταθέτει εντός δεκαπέντε (15) ημερών Εισήγηση και Βεβαίωση Ελέγχου Λογοκλοπής από όποιο σύστημα ελέγχου διαθέτει το Α.Π.Θ. Ταυτόχρονα ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος την εργασία του/της σε τρία (3) αντίτυπα και βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων συγγραφέων πέραν των παραπεμπομένων ούτε κατά λέξη παραθέματα πέραν των αναλόγως σημασμένων.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που τεκμηριώνονται με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών ή με γραπτή αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντα/ουσας που κατατίθενται έως και τη 15η Μαΐου, είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης από τη Σ. του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Σ.Ε., έως και τη 15η Σεπτεμβρίου για κατάθεση της Μ.Δ.Ε. Σε αυτή την περίπτωση η διαδικασία υποβολής της Εισήγησης και της εξέτασης ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να ολοκληρωθεί έως τη 15η Οκτωβρίου.

3.6. Υποστήριξη. Η Μ.Δ.Ε. υποστηρίζεται ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και ακροατηρίου αποκλειστικά και μόνον στο διάστημα 15-30 Ιουνίου στους χώρους των οικείων Τομέων, με την εξαίρεση των περιπτώσεων που αιτούνται παράταση. Η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος γνωστοποιούνται στον/την υποψήφιο/α και στη Γραμματεία του Τμήματος πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια προφορική παρουσίαση. Η παρουσίαση δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα και η συζήτηση των μελών της Επιτροπής και του/της εξεταζομένου/ης πάνω από 45 λεπτά. Τη διαδικασία συντονίζει το κατά τη βαθμίδα ανώτερο και αρχαιότερο μέλος της Επιτροπής εξαιρουμένου/ης του/της επιβλέποντος/ουσας. Αν ο/η φοιτητής/τρια δεν προσέλθει στην τελική εξέταση, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

3.7. Βαθμολογία. Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των Μ.Δ.Ε. ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10), ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου), Καλώς (6 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του. Σε περίπτωση αποτυχίας κατά την εξέταση του Ιουνίου, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να υποβάλει για δεύτερη φορά την εργασία του/της προς κρίση, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές παρατηρήσεις της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, χωρίς νέα εισήγηση, έως τη 15η του επομένου Σεπτεμβρίου, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία υποστήριξης έως την 30ή Σεπτεμβρίου. Στην περίπτωση αυτή η εργασία δεν μπορεί να βαθμολογηθεί με «Άριστα».

Στις περιπτώσεις που έχει χορηγηθεί παράταση και ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει κατά την πρώτη εξέταση, μπορεί να υποβάλει για δεύτερη φορά την εργασία του/της προς κρίση, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές παρατηρήσεις της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, χωρίς νέα εισήγηση, έως την 30ή Νοεμβρίου, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία υποστήριξης έως τη 15η Δεκεμβρίου. Και στην περίπτωση αυτή η εργασία δεν μπορεί να βαθμολογηθεί με «Άριστα».

3.8. Ολοκλήρωση διαδικασίας. Μετά την προφορική παρουσίαση, η Επιτροπή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Πρακτικό της δοκιμασίας του/της υποψηφίου/ας, στο οποίο αναφέρεται και ο βαθμός. Κατόπιν της έγκρισης της εργασίας από την Επιτροπή και αφού ο/η υποψήφιος/α ενσωματώσει τις παρατηρήσεις της σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός, η εργασία εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Εφόσον η δοκιμασία ήταν επιτυχής, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει ένα (1) αντίτυπο της εργασίας σε γραπτή και ηλεκτρονική μορφή (PDF) στη Γραμματεία του Τμήματος. Στο εσώφυλλο θα αναφέρεται και η ημερομηνία έγκρισης και στο κάτω μέρος θα αναγράφεται η φράση «Η έγκριση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν υποδηλώνει αναγκαστικά ότι αποδέχεται το Τμήμα τις γνώμες του/της συγγραφέα». Ταυτόχρονα με την κατάθεση ο φοιτητής/τρια υποχρεούται να καταθέσει περίληψη έκτασης 100-120 λέξεων (στην ελληνική και αγγλική) στη Γραμματεία του Τμήματος προς ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

4. Βαθμός διπλώματος

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μ.Δ.Ε. Η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Μ.Δ.Ε. και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μ.Δ.Ε., πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό Πιστωτικών Μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ. $\text{βαθμός Μ.Δ.Ε.} = \frac{\text{άθροισμα γινομένων (βαθμού κάθε μαθήματος} \times \text{αντίστοιχα ECTS κάθε μαθήματος)} + (\text{βαθμός Μ.Δ.Ε. ECTS})}{\text{σύνολο ECTS}}$.

Άρθρο 9 Υποτροφίες

Το Π.Μ.Σ. προβλέπει, σε περίπτωση που υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι, τη χορηγία υποτροφιών ή βραβείων αριστείας σε μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της σειράς εισαγωγής τους, και σύμφωνα με την κατανομή των πόρων στο κανονιστικό πλαίσιο.

Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Επίσης, εφόσον υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι, μπορεί να καλύψει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των φοιτητών σε εκπαιδευτική εκδρομή ή τις εκτυπωτικές δαπάνες των διπλωματικών εργασιών τους.

Άρθρο 10 Διδακτικό Προσωπικό

Το διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ. ανατίθεται, κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

1. μέλη Δ.Ε.Π., Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,
2. ομότιμους καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι.,
3. συνεργαζόμενους καθηγητές,
4. εντεταλμένους διδάσκοντες,
5. επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,
6. ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,
7. επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης ή της Ε.Π.Σ. για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

1. το ονοματεπώνυμο του διδάσκοντα,
2. την ιδιότητά του,
3. το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα (μάθημα, σεμινάριο), και
4. τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα ή σεμινάριο.

Υποχρέωση του προσκεκλημένου διδάσκοντα είναι να τηρεί το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας, όπως αυτό έχει καθοριστεί από τη Σ.Ε., και να ακολουθεί τους όρους εξέτασης και αξιολόγησης, όπως αυτοί περιγράφονται στον παρόντα Κανονισμό.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Η διδασκαλία στο Π.Μ.Σ. γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων που καταρτίζεται με ευθύνη του Διευθυντή Π.Μ.Σ.

Με την έναρξη παρακολούθησης του Π.Μ.Σ., ορίζεται για κάθε μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια ένα μόνιμο μέλος του Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. ως **Ακαδημαϊκός Σύμβουλος**. Ο ρόλος του είναι να παρακολουθεί την εξέλιξη των σπουδών των φοιτητών, να ενημερώνεται από τους διδάσκοντες για τυχόν συνεχείς απουσίες των φοιτητών που είναι στην ευθύνη τους, καθώς και η σχετική ενημέρωσή τους (μέσω της Γραμματείας) ότι τέτοια απουσία μπορεί να επιφέρει την αποτυχία στο μάθημα. Επιπλέον ο/η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρέχει βοήθεια σχετικά με την επιλογή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες οφείλουν να έρχονται σε επαφή με τον/την ακαδημαϊκό σύμβουλό τους για οποιοδήποτε πρόβλημα το οποίο μπορεί να επηρεάσει την ομαλή πορεία των σπουδών τους.

Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρέχει στον/την μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια την αναγκαία συμβουλευτική για να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών φροντίζει να έχει συναντήσεις κατά τακτά διαστήματα με τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες που έχει αναλάβει και όχι λιγότερο από δυο (2) φορές το εξάμηνο. Στα καθήκοντά του/της περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Ο εντοπισμός των αναγκών και ερευνητικών ενδιαφερόντων του μεταπτυχιακού φοιτητή, η υποστήριξη των κλίσεων και των δεξιοτήτων του μεταπτυχιακού φοιτητή και η ενθάρρυνση να κατευθυνθεί προς τους τομείς που του ταιριάζουν.
- Η ενημέρωση και η διευκόλυνση των επαφών του μεταπτυχιακού φοιτητή με τα συλλογικά όργανα του Π.Μ.Σ. και τις υπηρεσίες διοίκησης.
- Η παροχή βοήθειας για την κατάρτιση του ατομικού εξαμηνιαίου προγράμματος σπουδών του/της και τον καθορισμό του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
- Ο εντοπισμός των φοιτητών/τριών που οφείλουν πολλά μαθήματα.
- Η μέριμνα και η κατάρτιση σχεδίου για αυτούς τους/τις φοιτητές/τριες.

Το διδακτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους/τις Συμβούλους Σπουδών στο έργο τους, ενώ λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες, παρατηρήσεις, υποδείξεις και αιτήσεις τους, για τυχόν ελλείψεις, δυσλειτουργίες που δημιουργούν προβλήματα στους φοιτητές και τυχόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. ή του Διευθυντή δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ. Ως επικουρικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Δ.Ε.Π. κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δύναται είτε να ανατίθεται επικουρικό έργο είτε να δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε αντικείμενα που προσφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ. Στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος καθορίζονται οι προθεσμίες υποβολής υποψηφιότητας καθώς και τα ειδικότερα προσόντα.

Οι διδάσκοντες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει

των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 11 **Έσοδα Προγραμμάτων-Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης**

Οι πόροι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δύναται να προέρχονται από:

- α. τέλη φοίτησης,
- β. δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ. κληροδοτήματα,
- δ. πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ε. ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.,
- στ. κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Οι πόροι του Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως ακολούθως:

α. ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Α.Ε.Ι. Στα έσοδα του Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β. το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. καταρτίζει σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία αναλυτικό προϋπολογισμό για τα πέντε (5) έτη λειτουργίας, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του προγράμματος και το λειτουργικό του κόστος.

Δεν προβλέπονται τέλη φοίτησης για τους/τις φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 12 **Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή**

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρέχει στο Π.Μ.Σ. διά της Γραμματείας του και μελών Ε.Τ.Ε.Π. που υπηρετούν σε αυτό την απαραίτητη για τη λειτουργία του διοικητική και τεχνική υποστήριξη. Οι χώροι διεξαγωγής της διδασκαλίας του Π.Μ.Σ., ο αναγκαίος υλικοτεχνικός εξοπλισμός (επάρκεια και ποιότητα) για τη λειτουργία του Προγράμματος και η δυνατότητα κάλυψης αυτών περιγράφονται στην έκθεση που συνυποβλήθηκε μαζί με τον παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 13 **Μηχανισμός Διαχείρισης Παραπόνων**

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εναρμονίζεται με τις προβλεπόμενες διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. (άρθρο 22).

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε παράπονο ή ένσταση σχετικό με τις σπουδές τους. Ως Παράπονο ορίζεται η εκδήλωση δυσαρέσκειας (προφορική ή γραπτή) από πλευράς του/της φοιτητή/τριας του Τμήματος, λόγω διάψευσης των προσδοκιών του αναφορικά με το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ως Ένσταση ορίζεται κάθε γραπτή και επίσημη διατύπωση αμφιβολίας ή αντίρρησης εκ μέρους του/της φοιτητή/τριας για την λήψη απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Τμήματος, σχετικά με το υποβαλλόμενο αίτημά του/της.

Η πολιτική διαχείρισης παραπόνων απευθύνεται σε ενεργούς μεταπτυχιακούς φοιτητές και αποσκοπεί στην επίλυση διαφωνίας ή προβλήματος, όπως:

- α. διαφωνία σε θέματα σπουδών και φοίτησης
- β. ανάρμοστη συμπεριφορά από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού,
- γ. ελλιπής ενημέρωση φοιτητών/τριών από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταλαμβάνονται κατά τη διάρκεια των σπουδών τόσο από δικαιώματα όσο από υποχρεώσεις. Οφείλουν να απευθύνονται στον Ακαδημαϊκό τους Σύμβουλο για καθοδήγηση και υποστήριξη σε θέματα που τους απασχολούν και σχετίζονται με τις σπουδές και τη φοίτησή τους. Οι φοιτητές δύνανται να υποβάλλουν προφορικό ή γραπτό παράπονο όταν ενέργεια ή απόφαση μέλους του Τμήματος ή συλλογικού οργάνου δε συνάδει με:

- τους κανονισμούς σπουδών και φοίτησης,
- τον Κώδικα Δεοντολογίας ή/και τις προβλεπόμενες διαδικασίες, που αφορούν στην ακαδημαϊκή διδασκαλία και την έρευνα,
- την ορθολογική χρήση εγκαταστάσεων και υποδομών,
- την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και των πνευματικών δικαιωμάτων,
- την πρέπουσα εργασιακή συμπεριφορά,
- της ίσης μεταχείρισης και ισότητας,
- την καταπολέμηση της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε αίτημα ή ένσταση σχετικό με τις σπουδές τους, ως ακολούθως:

- Για θέματα ακαδημαϊκού περιεχομένου σχετικά με τις σπουδές, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο του Προγράμματος.

- Για θέματα που απαιτούν τη διαμεσολάβηση μεταξύ μεταπτυχιακών φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος, οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στον Συνήγορο του Φοιτητή του Ιδρύματος. Ο Συνήγορος του Φοιτητή μεριμνά για την τήρηση της νομιμότητας και της ακαδημαϊκής ηθικής και τάξης στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης με σκοπό τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος. Ο Συνήγορος δεν παρεμβαίνει σε ουσιαστικά θέματα διδασκαλίας ή βαθμολόγησης σε εξετάσεις αλλά εξετάζει μόνον φαινόμενα αυθαιρεσίας ή παραβίασης κανόνων ηθικής κατά τη διενέργεια των εξετάσεων (γραπτών ή προφορικών).

- Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

- Για θέματα που αφορούν έμφυλες διακρίσεις, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Ισότητας των Φύλων.

- Για θέματα που άπτονται της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην/στον Υπεύθυνη/ο Προστασίας Δεδομένων (DPO).

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων/ενστάσεων δύναται να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: Απευθείας Επίλυση Ακρόαση: εξέταση παραπόνου του μεταπτυχιακού φοιτητή από μέλος Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής αναφέρει το παράπονο σε μέλος Δ.Ε.Π./Ε.ΔΙ.Π./ Ε.Τ.Ε.Π. (στον υπεύθυνο καθηγητή ή στον διδάσκοντα του μαθήματος ή στον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο) ή σε μέλος διοικητικού προσωπικού (στην προϊσταμένη γραμματείας), ανάλογα με τη φύση του παραπόνου. Το μέλος του Τμήματος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον φοιτητή και προτείνει μία λύση. Στις περιπτώσεις όπου μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της απευθείας επίλυσης, ο φοιτητής ενίσταται με την πρόταση επίλυσης ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλει εντός 30 ημερών από την ημέρα εμφάνισης του προβλήματος, γραπτώς το παράπονο του στον Ακαδημαϊκό του Σύμβουλο.

Στάδιο 2: Επίσημη Επίλυση. Διαμεσολάβηση: Εξέταση του παραπόνου του μεταπτυχιακού φοιτητή από τον Ακαδημαϊκό του Σύμβουλο. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον μεταπτυχιακό φοιτητή και προτείνει μία λύση. Στην κατεύθυνση αυτή, ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος, κατά την κρίση του, επικοινωνεί και με άλλα μέλη του Τμήματος με σκοπό να ζητήσει τη συνδρομή τους, ως άλλωστε εκ των καθηκόντων τους οφείλουν, στην επίλυση του προβλήματος.

Διοικητική εξέταση: Εξέταση του παραπόνου του φοιτητή από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης του Ακαδημαϊκού Συμβούλου, ο φοιτητής ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει γραπτώς το παράπονο του στην Γραμματεία, με παραλήπτη τον Πρόεδρο του Τμήματος, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης και διαμεσολάβησης που ακολουθήθηκε. Ο Πρόεδρος του Τμήματος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για εξέταση/διερεύνηση του προβλήματος. Δύναται, ανάλογα με φύση του προβλήματος, να καλέσει σε ακρόαση τον φοιτητή και να ζητήσει τη συνδρομή οποιουδήποτε μέλους ή οργάνου του Τμήματος ή του Ιδρύματος ή να παραπέμψει το παράπονο στη Συνέλευση του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που ο Πρόεδρος παραπέμπει το παράπονο στη Συνέλευση Τμήματος, η απόφαση είναι οριστική και δεν δύναται ο φοιτητής να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του τρίτου σταδίου της παρούσας διαδικασίας. Εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και αναλόγως της φύσης του προβλήματος και του επείγοντος του θέματος, ενημερώνεται αρμοδίως ο φοιτητής για την έκβαση των ενεργειών που έχουν γίνει και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί σχετικά με το παράπονο.

Στάδιο 3: Ένσταση και Οριστική Επανεξέταση προβλήματος/παραπόνου. Ένσταση: Εξέταση ένστασης από τη Συνέλευση Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διοικητικής εξέτασης του παραπόνου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει εκ νέου γραπτώς το παράπονο του στη Συνέλευση του Τμήματος ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, μέσω πρωτοκόλλου, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης, διαμεσολάβησης και διοικητικής εξέτασης που ακολουθήθηκε. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Πρόεδρος του Τμήματος έχει ήδη ζητήσει τη συνδρομή της Συνέλευσης Τμήματος στο στάδιο της Διοικητικής Εξέτασης, δεν δύναται ο φοιτητής να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του παρόντος βήματος της διαδικασίας. Η απόφαση που θα ληφθεί από τη Συνέλευση Τμήματος είναι οριστική.

Άρθρο 14 Τελετουργικό Αποφοίτησης

Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος, παρουσία του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., του Προέδρου του Τμήματος, του Κοσμήτορα της Σχολής ή του Αναπληρωτή του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία της Σχολής/του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης.

Άρθρο 15 Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)

Το Δ.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΑΠΘ. Στο ΔΜΣ αναγράφεται ως απονέμουσα αρχή το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., η ειδίκευση, τα στοιχεία του/ης μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/ριας και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης (Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα). Επίσης, παρατίθεται το έμβλημα του Ιδρύματος. Το Δ.Μ.Σ. υπογράφεται από τον/ην Πρόεδρο του Τμήματος και από τον/ην Διευθυντή/ρια του Π.Μ.Σ.

Στον/ην απόφοιτο του Π.Μ.Σ. μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης και περάτωσης του Προγράμματος.

Επιπλέον του Δ.Μ.Σ. χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 και την υπουργική απόφαση Φ5/89656/ΒΕ/13-8-2007 (ΦΕΚ 1466, τ.Β'), το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα.

Άρθρο 16 Λογοκλοπή

Καταθέτοντας οποιαδήποτε μεταπτυχιακή εργασία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων.

Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του μεταπτυχιακού φοιτητή, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του.

Στις παραπάνω περιπτώσεις - και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό φοιτητή κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, αρμόδια είναι η Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος

Άρθρο 17

Πιστοποίηση-Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Τα Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/ πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την ΕΘ.Α.Α.Ε. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από το Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Εσωτερική Αξιολόγηση ΜΟΔΙΠ

Με σκοπό τη διασφάλιση και τη βελτίωση της ποιότητας του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Α.Π.Θ. (ΜΟ.ΔΙ.Π.) προβαίνει σε περιοδική εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος και σύμφωνα με τις οδηγίες και κατευθύνσεις της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Στις υποχρεώσεις των Οργάνων Διοίκησης και των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα εμπίπτουν και όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται, βάσει των εκάστοτε οδηγιών και κατευθύνσεων της ΜΟ.ΔΙ.Π.-Α.Π.Θ. για την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών και των ακαδημαϊκών Μονάδων.

Αξιολόγηση διδασκόντων και μαθημάτων από τους φοιτητές

Με αποκλειστικό σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου σπουδών του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα και με απόλυτη διασφάλιση της ανωνυμίας τους, οι φοιτητές καλούνται να προβαίνουν σε αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων κάθε εξαμήνου.

Για λόγους ομοιόμορφης τήρησης στατιστικών στοιχείων και δυνατότητας εξαγωγής αξιοποιήσιμων για το εκπαιδευτικό έργο των Τμημάτων και συνολικά του Ιδρύματος συμπερασμάτων, τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης καταρτίζονται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. και μπορούν να διαφοροποιούνται μερικώς, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και

αναγκών κάθε ακαδημαϊκής μονάδας ή/και κάθε μαθήματος. Η συμπλήρωσή τους πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

Η διεξαγωγή της αξιολόγησης γίνεται με ευθύνη της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π του Α.Π.Θ., και πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της τελευταίας. Η Διοίκηση και η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος οφείλουν να προβαίνουν σε συστηματικές ενέργειες για την προσέλευση φοιτητών στην αξιολόγηση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΜΟ.ΔΙ.Π. και τις σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου.

Η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθεί, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της ΜΟ.ΔΙ.Π., τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών στη διαδικασία της αξιολόγησης, αναλύει τα σχετικά αποτελέσματα και ενημερώνει επ' αυτών τα Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ. και την Γ.Σ. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης αφορούν σε κάθε διδασκόμενο μάθημα και σε κάθε διδάσκοντα ξεχωριστά.

Τα όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. και της ακαδημαϊκής μονάδας, σε συνεργασία με την αντίστοιχη ΟΜ.Ε.Α., οφείλουν να μελετούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να ανακοινώνουν τις συναγόμενες διαπιστώσεις τους, να αποφασίζουν τη δημοσιοποίηση των συνοπτικών αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, όταν κρίνεται αναγκαίο και πάντως μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των μαθημάτων του εξαμήνου, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία για την προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, και να αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Άρθρο 18 **Οδηγός Σπουδών**

Το Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα εκδίδει Οδηγό Σπουδών με σκοπό την ενημέρωση των μεταπτυχιακών φοιτητών για την λειτουργία του. Ο Οδηγός Σπουδών δύναται να περιλαμβάνει:

1. Γενικές Πληροφορίες καθώς και χρήσιμες ηλεκτρονικές πληροφορίες για το Ίδρυμα και το Τμήμα, ειδικότερα για διοικητικές υπηρεσίες ή συλλογικά όργανα που μπορεί να απευθυνθεί ο μεταπτυχιακός φοιτητής για την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών του.
2. Τον σκοπό, το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. καθώς και τα αποκτώμενα προσόντα μετά την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).
3. Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των ακαδημαϊκών εξαμήνων, των εξεταστικών περιόδων, των αργιών, των περιόδων παρουσιάσεων μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και τυχόν άλλων υποχρεώσεων όπως πρακτικής άσκησης, σεμιναρίων, συνεδρίων κ.α.
4. Το πρόγραμμα μαθημάτων, τις ειδικεύσεις, τις πιστωτικές μονάδες, το διδακτικό προσωπικό, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών.
5. Την επίσημη γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
6. Τη διοίκηση του Π.Μ.Σ.
7. Βάσεις δεδομένων.
8. Χρήση Βιβλιοθήκης.
9. Υπηρεσίες προς τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 19 Μεταβατικές ρυθμίσεις

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από την σχετική νομοθεσία ή τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις συλλογικών οργάνων, με τροποποίηση του Κανονισμού.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

(α) Ειδίκευση στην Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΡΧ 701 Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας

Μαρία ΚΑΝΤΗΡΕΑ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με τα εργαλεία και τη μεθοδολογία έρευνας και μελέτης της Αρχαίας Ιστορίας (Ελληνικής και Ρωμαϊκής). Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζονται όλες τις κατηγορίες πηγών της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ιστορικός της Αρχαιότητας ως προς την ιστορική αξιοποίησή τους. Σε ειδικές ενότητες εξετάζονται η ιστοριογραφική παράδοση των αρχαίων Ελλήνων και Ρωμαίων, οι λοιπές κατηγορίες των φιλολογικών πηγών, η συμβολή των επιγραφών και των παπύρων στη μελέτη της Αρχαίας Ιστορίας, τα νομίσματα ως στοιχεία της ταυτότητας των εκδοτικών αρχών και ο προπαγανδιστικός τους χαρακτήρας, τα λοιπά αρχαιολογικά ευρήματα και η σημασία τους για την κατανόηση της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας. Παράλληλα συζητώνται οι τάσεις και οι προοπτικές της έρευνας στα ανωτέρω πεδία, καθώς και η συμβολή των άλλων επιστημών στη μελέτη του αρχαίου κόσμου.

ΙΑΕ 701 Ελληνική Επιγραφική

Ηλίας ΣΒΕΡΚΟΣ

Με την παρουσίαση επιλεγμένων ελληνικών και λατινικών επιγραφών εξετάζεται η συμβολή τους στη μελέτη της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας. Σε ειδικές ενότητες παρουσιάζονται: α) τα συστήματα γραφής στον ελληνικό χώρο πριν την παραλαβή και προσαρμογή του φοινικικού αλφαβήτου, β) «ο πολιτισμός της γραφής»: Το αλφάβητο και οι συνέπειες της χρήσης του, γ) η ιστορία της επιγραφικής έρευνας, δ) η μεθοδολογία που ακολουθείται κατά την ανάγνωση, αποκατάσταση και ερμηνεία των επιγραφών, ε) οι κατηγορίες των επιγραφών (νόμοι, ψηφίσματα, διατάγματα βασιλέων, επιστολές αυτοκρατόρων, αναθηματικές επιγραφές, επιτύμβιες επιγραφές κ.λπ.), στ) η συμβολή επιλεγμένων επιγραφικών κειμένων στην μελέτη των επιμέρους κλάδων της Αρχαίας Ιστορίας (θεσμοί, κοινωνία, θρησκεία, ιστορική γεωγραφία κ.λπ.). Για την εξοικείωση των φοιτητών με τα ενεπίγραφα μνημεία πραγματοποιούνται επισκέψεις και επί τόπου μελέτη σε Μουσεία.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΑΡΧ 702 Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις****Μαρία ΚΑΝΤΗΡΕΑ**

Εξοικείωση των φοιτητών με τα εργαλεία της αρχαιο-ιστορικής έρευνας, ιδιαίτερα με τις εκδόσεις της ελληνο-ρωμαϊκής γραμματείας, τα συντάγματα επιγραφών και παπύρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάγνωσης εκτύπων, τις συλλογές νομισμάτων, τις δημοσιεύσεις των αποτελεσμάτων αρχαιολογικών ανασκαφών. Μεθοδολογία της κριτικής προσέγγισης τους στην πράξη μέσω συγγραφής μικρών ατομικών ή συλλογικών εργασιών.

ΙΑΕ 705 Κλασική Εποχή**Ιωάννης ΞΥΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Ο εμφύλιος πόλεμος του 404-403 βύθισε την Αθήνα σε ακόμη μεγαλύτερη εσωστρέφεια, καθώς οι πολίτες της αναγκάστηκαν να αμφισβητούν και να επανεξετάζουν όλα όσα γνώριζαν μέχρι τότε. Το αποτύπωμα που άφησε στον πληθυσμό ο εμφύλιος και όσα προηγήθηκαν αυτού ήταν μεγάλο και οι διεργασίες που παρατηρήθηκαν στο εσωτερικό της κοινωνίας ακόμη μεγαλύτερες. Ιδιαίτερη σημασία πάντως καταλαμβάνει το γεγονός ότι, όποιες αποφάσεις κι αν λαμβάνονταν από τον λαό, έπρεπε απαραίτητα να ληφθούν στα πλαίσια της συμφιλίωσης. Αναρωτιέται εύλογα κάποιος, αφού στο εσωτερικό της κοινωνίας κυριαρχούσε η τοξικότητα, γιατί οι Αθηναίοι ρήτορες δίνουν την εντύπωση πως η κατάσταση είναι όχι μόνο ελεγχόμενη, αλλά και πολύ καλή. Ασφαλώς και υπάρχει λογική εξήγηση πίσω από αυτές τις περίεργες αξιώσεις. Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με τα ιστορικά συγκείμενα των τελών του 5ου και των αρχών του 4ου αι., τα οποία συνιστούν τη μετάβαση της Αθήνας από τη φάση της ήττας στη φάση της ανάκαμψης. Η κατανόηση των αναγκών που διαμόρφωσαν τη διαμόρφωση της συνείδησης και της ταυτότητας του Αθηναίου θα είναι στο επίκεντρο των παραδόσεων. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσουν το ιστορικό προφίλ της περιόδου και να μπορούν να επεξεργασθούν κριτικά ιστορικές πηγές, όπως τους ρητορικούς λόγους της περιόδου.

(β) Ειδίκευση στη Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία**ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ****IBM 701 Γραπτές Πηγές της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας****Ελισάβετ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Το συγκεκριμένο μάθημα αποσκοπεί στη γνωριμία και εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών με τα είδη των γραπτών πηγών του βυζαντινού και μεσαιωνικού κόσμου και με τον τρόπο μελέτης και προσέγγισής τους. Στο πλαίσιο του, παρουσιάζονται σε διακριτές θεματικές οι αφηγηματικές ιστορικές πηγές, οι λογοτεχνικές πηγές (εγκώμια, μονωδίες, επιστολογραφία, κάτοπτρα ηγεμόνων κ.λπ.), οι νομικές πηγές, τα Τακτικά (κατάλογοι ιεραρχίας και εθιμοτυπίας, κατάλογοι επισκοπών, στρατιωτικά εγχειρίδια), τα έγγραφα (δημόσια και ιδιωτικά), η σφραγιστική, η νομισματική, οι Βίοι αγίων ως ιστορικές πηγές.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με την κατηγοριοποίηση των ανωτέρω είδη πηγών, με τα μορφολογικά χαρακτηριστικά τους, με τα κριτήρια για την αξιολόγηση της αυθεντικότητας και της αξιοπιστίας τους, με τον τρόπο άντλησης ιστορικών πληροφοριών, ένταξης αυτών στα ιστορικά συγκείμενα, κριτικής προσέγγισής τους, αντιπαραβολής τους με σύγχρονες ή και μεταγενέστερες, ενίοτε αντικρουόμενες, μαρτυρίες κ.λπ.

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Τέλος, καλούνται να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους συγγράφοντας ένα ιστορικό δοκίμιο, βασιζόμενοι στις πληροφορίες των πηγών και στην κριτική μελέτη της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

IBY 703 Προσωπογραφία και Κοινωνικά Δίκτυα στο Βυζάντιο**Αλεξάνδρα-Κυριακή ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-SEIBT**

Προσωπογραφία είναι η επιστημονική ενασχόληση με συγκεκριμένες ομάδες ατόμων που δρουν μέσα σε ένα καθορισμένο χρονικογεωγραφικό και κοινωνικό πλαίσιο ή η ενασχόληση με την ανάλυση των προσώπων που συγκροτούν ένα επαγγελματικό, οικογενειακό, θρησκευτικό ή οικονομικό σύμπλεγμα ή εκείνων των ατόμων που αποτελούν το κέντρο αναφοράς των επιστολών ενός συγκεκριμένου συγγραφέα ή μίας ομάδας συγγραφέων που συνδέονται μεταξύ τους χρονικογεωγραφικά. Ενίοτε παρατηρούνται διατομές ανάμεσα σε ομάδες προσώπων και μελών συγκεκριμένων δικτύων, οι οποίες προσδιορίζονται ως επί το πλείστον συμβατικά. *Mutatis mutandis* καθίσταται δυνατή και η αναπαράσταση κοινωνικών δικτύων με μαθηματικές συναρτήσεις.

Οι φοιτητές θα επιδοθούν: α) στην κριτική ενασχόληση με μεμονωμένα πρόσωπα και ομάδες προσώπων, β) την ανεύρεση προτερημάτων ή ελαττωμάτων των βασικότερων λεξικών βυζαντινής προσωπογραφίας, γ) την ανίχνευση και εξοικείωση παντός τύπου άμεσων και έμμεσων πηγών της βυζ. ιστορίας, δ) την αναζήτηση βιβλιογραφίας, ε) την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, και στ) την εκπόνηση σύντομων συνθετικών εργασιών με κέντρο αναφοράς ομάδες προσώπων που συγκροτούν ένα συγκεκριμένο κοινωνικό δίκτυο ή εργασιών που αναφέρονται σε οικογένειες της βυζαντινής αριστοκρατίας.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ**IBM 702 Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις****Ελένη ΤΟΥΝΤΑ (συνδιδασκαλία με βυζαντινολόγους)**

Το μάθημα αφορά στη μελέτη ποικίλων διαφορετικού είδους πηγών του βυζαντινού και μεσαιωνικού κόσμου. Περιλαμβάνει την κατανόηση του ιστορικού κειμένου και πλαισίου, την εκτίμηση της αξιοπιστίας της πηγής, την ερμηνεία των τεχνικών όρων, τον εντοπισμό τόπων και ταυτοποίηση προσώπων, κ.ά. Επιδίωξη του μαθήματος είναι οι φοιτητές να συνειδητοποιήσουν τα προβλήματα που αναφέρονται κατά τη μελέτη των βυζαντινών/μεσαιωνικών πηγών. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην κριτική ανάγνωση και απόδοση κεφαλαίων και άρθρων (ελληνόγλωσσων ή ξενόγλωσσων) την προφορική ή γραπτή παρουσίασή τους και στην πολυεπίπεδη ανάλυση τους με τη χρήση ποικίλων μεθοδολογικών εργαλείων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωσή του οι φοιτήτριες/ές αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να προσεγγίζουν κριτικά και μεθοδολογικά τις πηγές και θα έχουν μια βασική εξοικείωση με την πρωτογενή και δευτερεύουσα βιβλιογραφία του κλάδου τους.

<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=18129>

<https://qa.auth.gr/el/class/1/600205883/M1>

IBY 704 Απονομή Δικαιοσύνης στο Βυζάντιο**Ανδρέας ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ**

Το μάθημα επικεντρώνεται στην απονομή του δικαίου στο Βυζάντιο (324-1453) και συγκεκριμένα στα δικαστήρια και τα δικαιοδοτικά όργανα της πρωτεύουσας και των επαρχιών. Θα μελετηθούν οι μαρτυρίες των νομικών και αφηγηματικών πηγών, των εγγράφων και των σφραγίδων και θα εξεταστούν κριτικά οι αντικρουόμενες απόψεις της νεότερης έρευνας για τα δικαστήρια και τους δικαστικούς λειτουργούς. Θα τονιστούν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα του βυζαντινού δικαστικού συστήματος σε κάθε περίοδο και οι αλλαγές που εισήχθησαν κατά καιρούς από τους αυτοκράτορες. Θα μελετηθούν επίσης συγκεκριμένα παραδείγματα δικών μεταξύ ιδιωτών ή μεταξύ δημοσίου και ιδιωτών τόσο στην πρωτεύουσα όσο και στην επαρχία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τη δομή και τη λειτουργία του συστήματος απονομής δικαιοσύνης στο Βυζάντιο, να αντιλαμβάνονται τη διαφορετική αντίληψη που είχαν οι Βυζαντινοί δικαστές για τον νόμο σε σύγκριση με τη σύγχρονη νομική σκέψη, να κατανοούν τον τρόπο επίλυσης των δικαστικών διαφορών στις επαρχίες και την πρωτεύουσα μέσω συγκεκριμένων παραδειγμάτων και σε συνάρτηση με τη διοικητική οργάνωση της αυτοκρατορίας, να αντιμετωπίζουν μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα στο πεδίο μελέτης τους, και να αναλύουν και ερμηνεύουν τις πρωτογενείς πηγές σε σχέση με την απονομή του δικαίου.

<https://qa.auth.gr/el/class/1/600185697/M1/edit>

ΙΣΛ 702 Ιστορία και Πολιτισμός των Νοτιοσλαβικών Λαών **Αγγελική ΔΕΛΗΚΑΡΗ**

Το μάθημα εστιάζει στην έρευνα ειδικών θεμάτων από την ιστορία και τον πολιτισμό κατά κύριο λόγο των Βουλγάρων, των Σέρβων και τα δίκτυα επικοινωνίας στα Βαλκάνια. Αναλυτικότερα, θα μελετηθεί η πολιτική, πολιτισμική, κοινωνική και εκκλησιαστική εξέλιξη των σλαβικών αυτών κρατών από τον 7ο έως και τον 15ο αι. Ιδιαίτερος λόγος θα γίνει για τις σχέσεις των Βουλγάρων και των Σέρβων με τις Μονές του Αγίου Όρους και γενικότερα της Μακεδονίας, για τον Ησυχασμό κατά τον 14ο αι. και την αίρεση του Βογομιλισμού.

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα κατανοήσουν το ιστορικό πλαίσιο της πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας των Νοτίων Σλάβων κατά τον Μεσαίωνα, θα γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του πνευματικού πολιτισμού των Βουλγάρων, των Σέρβων, των Κροατών κ.λπ., θα εξοικειωθούν με τους μηχανισμούς ανάδειξης των πολιτικών ηγεμόνων και των εκκλησιαστικών ανδρών, θα κατανοήσουν τη διαδικασία και τη σημασία της διαμόρφωσης και διάδοσης στερεοτυπικών εικόνων στον κόσμο των Σλάβων γενικότερα, θα ευαισθητοποιηθούν σε μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν από την εμπλοκή του ερευνητή στο πεδίο που μελετά, θα εξασκηθούν στην προφορική και γραπτή παρουσίαση των ιδών/επιχειρημάτων τους.

<https://qa.auth.gr/el/class/1/600227645>

(γ) Ειδίκευση στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΙΣΤ 701 Αρχεία και Πηγές της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας **Γεώργιος ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Το μάθημα εστιάζει σε θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα της Νεότερης Ιστορίας. Στις πρώτες εισαγωγικές διαλέξεις οι φοιτητές θα μελετήσουν θεωρητικά εγχειρίδια για το επάγγελμα της/του ιστορικού και για την ιστοριογραφική εξέλιξη του πεδίου από την ίδρυσή του ως σήμερα. Κατόπιν θα εξοικειωθούν, μέσω ασκήσεων και συζήτησης, στους τρόπους παραγωγής ιστορικών κειμένων, συγγραφής ερευνητικών προτάσεων, συμμετοχής σε συνέδρια και στην προετοιμασία της συγγραφής της διπλωματικής τους εργασίας. Παράλληλα, μέσω διαλέξεων από ιστορικούς του Τομέα θα εξοικειωθούν με τις ιδιαιτερότητες και δυνατότητες ειδικότερων περιόδων και θεματικών περιοχών μέσω θεωρητικών διαλέξεων και πρακτικών ασκήσεων.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες θα είναι ικανοί:

- α) να διακρίνουν, να σχολιάσουν και να επιλέξουν διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ιστορικής έρευνας και ειδικότερα να εκτιμήσουν διεπιστημονικές προσεγγίσεις
- β) να κατανοούν σε βάθος τον μεθοδολογικό προβληματισμό που αφορά διαφορετικές κατηγορίες ιστορικών πηγών, αρχειακών, εκδομένων, εικαστικών και προφορικών
- γ) να γνωρίζουν καλά τις βασικές ελληνικές αρχειακές μονάδες και αυτές της αλλοδαπής, τις σχετικές με την νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία
- δ) να επιλέξουν τις κατάλληλες πηγές για την έρευνά τους
- ε) να προγραμματίσουν και να διεκπεραιώσουν αρχειακή ή άλλη ιστορική έρευνα.

IAT 702 Θεσμοί και Ιδεολογία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (15ος-18ος αι.): Οι Προνεωτερικές Εξεγέρσεις.**Φωκίων ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ**

Γενική εισαγωγή στην πρώιμη νεότερη περίοδο της οθωμανικής ιστορίας. Συζήτηση σχετικά με τις έννοιες «προνεωτερικός» και «εξεγέρση». Επισημαίνονται διαφοροποιήσεις σε σχέση με αγγλικούς όρους. Αναλύεται η διευρυμένη έννοια της «ανυπακοής» μέσα στο οθωμανικό πλαίσιο. Γίνεται παρουσίαση επιλεγμένων άρθρων για το θέμα. Ακολουθεί σημείωμα για τις πηγές. Τέλος, δίνεται μια σύνοψη της ιστοριογραφίας περί της περιόδου. Η προσέγγιση του θέματος θα γίνει μέσω πηγών, άρθρων και βιβλίων προς παρουσίαση και συγγραφής σύντομων ερευνητικών δοκιμίων.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να εμβαθύνουν στην έννοια των εξεγέρσεων στην οθωμανική αυτοκρατορία, να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα του φαινομένου, να έρθουν σε επαφή με πηγές, να αναζητήσουν και να διαβάσουν κριτικά τη βιβλιογραφία, να οργανώσουν μια έρευνα και να συγγράψουν μια ερευνητική ακαδημαϊκή εργασία με όλες τις προδιαγραφές της.

<https://qa.auth.gr/el/class/1/600223750/M1/edit>

INΣ 705 Δουλεία και Δουλεμπόριο στη Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή**Θανάσης ΣΦΗΚΑΣ – Λουκιανός ΧΑΣΙΩΤΗΣ (συνδιδασκαλία)**

Το σεμινάριο εξετάζει τα φαινόμενα της δουλείας και του δουλεμπορίου στην Ευρώπη και τον Νέο Κόσμο κατά τους Νεότερους Χρόνους. Εισαγωγικά θα παρουσιαστούν οι ιστορικές καταβολές των δύο φαινομένων στην Αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα. Θα ακολουθήσουν ειδικές εισηγήσεις για τη δουλεία και το δουλεμπόριο μετά την Εποχή των Ανακαλύψεων· για τον καθοριστικό ρόλο τους κατά την εμπορική επανάσταση· για τη δουλεία και το δουλεμπόριο στη Μεσόγειο και την Αμερικανική ήπειρο· για την κριτική του φαινομένου κατά τον Διαφωτισμό· για τις φυλετικές θεωρίες· για τη δουλεία και το δουλεμπόριο στις ΗΠΑ και τη χειραφέτηση των δούλων τον 19ο αι., ειδικότερα κατά τον Αμερικανικό Εμφύλιο Πόλεμο. Τέλος θα εξεταστούν: α) το κίνημα των πολιτικών δικαιωμάτων στις ΗΠΑ κατά τις δεκαετίες του 1950 και 1960· και β) οι σύγχρονες αναβιώσεις της δουλείας και του δουλεμπορίου με τη μορφή του human trafficking.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του μαθήματος θα επιτρέψει στους φοιτητές/φοιτήτριες:

- α) να κατανοούν την ιστορικότητα των φαινομένων της δουλείας και του δουλεμπορίου
- β) να αντιλαμβάνονται τις διαφορετικές εκφάνσεις των δύο φαινομένων σε διαφορετικούς χώρους και χρόνους
- γ) να κατανοούν τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές λειτουργίες της δουλείας και του δουλεμπορίου κατά τους νεότερους χρόνους
- δ) να αντιλαμβάνονται τις βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες και επιπτώσεις της δουλείας και του δουλεμπορίου κατά τους νεότερους χρόνους και τη σύγχρονη εποχή
- ε) να συγκροτούν και να παρουσιάζουν γραπτά και προφορικά ένα ιστορικό επιχείρημα στηριγμένο στην κριτική ανάλυση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών.

<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=18660>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ**ΙΣΤ 702 Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις****Ελευθερία ΜΑΝΤΑ**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας και ιδιαίτερα με τα είδη των ιστορικών πηγών που έχουν στη διάθεσή τους οι σύγχρονοι ιστορικοί, ώστε να είναι έτοιμοι για έρευνα πεδίου. Η άσκηση περιλαμβάνει μεταγραφή, εκμετάλλευση και σχολιασμό πηγών διαφορετικών ειδών και διαφορετικών περιόδων. Περιλαμβάνει επίσης εξοικείωση με τεχνικές συνεντεύξεων και προσεγγίσεων της προφορικής και της δημόσιας ιστορίας, όπως και τεχνικές και κανόνες εκμετάλλευσης των ηλεκτρονικών πηγών. Το μάθημα συνδυάζεται με πρακτική άσκηση σε αρχεία και βιβλιοθήκες της πόλης. Για το εαρινό εξάμηνο 2024-25 η αξιολόγηση συνδέεται με την ανταπόκριση και τη συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών στην άσκηση πεδίου (ταξινόμηση αρχείου ενός ΟΤΑ Νομού Θεσσαλονίκης), τη συγγραφή μίας μικρής εργασίας ανάλυσης πρωτογενούς πηγής και μίας εργασίας συμπλήρωσης δελτίων περιγραφής αρχείων και φορέων με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Περιγραφής.

ΙΑΛ 701 Η Εθνογραφική Προοπτική της Κοινωνικής/Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας**Γιώργος ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ – Ειρήνη ΠΑΠΑΔΑΚΗ – Αθηνά ΠΕΓΚΛΙΔΟΥ (συνδιδασκαλία)**

Το μάθημα συζητά τις θεωρητικές βάσεις και τις μεθοδολογικές προτάσεις της κοινωνικής ανθρωπολογίας για να εξετάσει διεξοδικά την εθνογραφία και τους μετασχηματισμούς της τόσο ως ερευνητική μέθοδο όσο και ως παραγωγή εθνογραφικών κειμένων και εικόνων. Από την «αντικειμενική απεικόνιση» της κοινωνικής πραγματικότητας μέχρι την πολιτισμική κριτική και την αναστοχαστική στροφή, η εθνογραφία ως η κατεξοχήν ποιοτική μέθοδος παραμένει στον πυρήνα της ανθρωπολογικής επιστημολογίας. Η εθνογραφική συμμετοχική παρατήρηση, η επιτόπια έρευνα, η αναγωγή στα συμφραζόμενα και η συγκριτική ανάλυση ή η διαπολιτισμική προοπτική αποτελούν τους βασικούς άξονες της.

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να αποκτήσουν μια κριτική κατανόηση των επιστημολογικών παραδόσεων της μελέτης του πολιτισμού και της κοινωνίας, όπως αυτές διαμορφώθηκαν από τις αρχές του 20ού αι. έως τις μέρες μας.

<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=16507>

ΙΑΤ 701 Διαβαλκανικές Σχέσεις στον 19ο-20ό αι.**Στράτος ΔΟΡΔΑΝΑΣ**

Το μάθημα εξετάζει το πλαίσιο διαμόρφωσης των διαβαλκανικών σχέσεων κατά τον μακρύ 19ο και κατά τον 20ό αι. Η «Μεγάλη Ιδέα» των βαλκανικών κρατών αλλά και επιμέρους ζητήματα, όπως το Μακεδονικό ή οι παρεμβάσεις των Μεγάλων Δυνάμεων, καθόρισαν ανάλογα και τις μεταξύ τους σχέσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους δύο

παγκοσμίους πολέμους (συμπεριλαμβανομένου του Μεσοπολέμου) και στην περίοδο του Ψυχρού Πολέμου.

Στόχος του μαθήματος είναι να μάθουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες να προσεγγίζουν κριτικά και να αναλύουν τη σύγχρονη ιστορία των Βαλκανίων, να εντοπίζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές στην ιδεολογική τους συγκρότηση, την πολιτική και την κοινωνική ζωή, να ερμηνεύουν τις διαφορετικές προσλήψεις του ιστορικού παρελθόντος από τους βαλκανικούς λαούς.

<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=17553>

**3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4957/2022)**

Γενικές Διατάξεις

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) και ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό». Ο παρών Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ' [Οργάνωση και Λειτουργία Προγραμμάτων Δεύτερου και Τρίτου Κύκλου Σπουδών] του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141/τ.Α'/21-7-2022): «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις», καθώς και του Κανονισμού Λειτουργίας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ.).

Άρθρο 1

Αντικείμενο – Σκοπός του Π.Μ.Σ.

Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. αποσκοπούν στην εξειδίκευση στην αρχαιολογική επιστήμη με έμφαση στην πολιτισμική αλλαγή και την τέχνη από την προϊστορία έως και τα μεταβυζαντινά χρόνια. Επιπλέον στοχεύουν στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με τις νέες τεχνικές ανάλυσης και ερμηνείας του αρχαιολογικού υλικού και οδηγούν στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων χρήσιμων για τη μετέπειτα ερευνητική και επαγγελματική τους πορεία.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα όσων παρακολούθησαν επιτυχώς το Π.Μ.Σ. είναι τα εξής: (α) αξιοποίηση των θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων της αρχαιολογικής επιστήμης, της ιστορίας της τέχνης και της ιστορίας των πολιτισμών (β) εξοικείωση με τα νεότερα πορίσματα της έρευνας, καθώς και με τις διεπιστημονικές προσεγγίσεις με τις συναφείς ανθρωπιστικές, κοινωνικές και θετικές επιστήμες (γ) κατανόηση του τρόπου έρευνας και συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας σε μια από τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 2

Απονεμόμενος Τίτλος Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό» στις

εξής ειδিকেύσεις: α) Προϊστορική Αρχαιολογία, β) Κλασική Αρχαιολογία, γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020 (Α΄254).

Άρθρο 3 Όργανα του Π.Μ.Σ.

Αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

I.Η Σύγκλητος του Ιδρύματος, η οποία είναι επιφορτισμένη με τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, και οργανωτικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο σε άλλα όργανα.

II.Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών που συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου και αποτελείται από τον αρμόδιο Αντιπρύτανη, ο οποίος εκτελεί χρέη Προέδρου, καθώς επίσης και από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του Α.Π.Θ., και από ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Α.Π.Θ. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα δεύτερου κύκλου. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

III.Η Συνέλευση του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- α. συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,
- β. αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.,
- γ. εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,
- δ. συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
- ε. διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,
- στ. εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.).

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. α) και δ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.

IV.Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., η οποία απαρτίζεται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε., τα μέλη της οποίας καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- α.καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του Ν. 4957/2022, και εισηγείται την έγκρισή του προς τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
- β.καταρτίζει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ. και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- γ.εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
- δ.εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με

όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών,

ε. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, σύμφωνα με τις προτάσεις των οικείων Τομέων, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του Ν. 4957/2022,

στ. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ. καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

η. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

Στη Σ.Ε. δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Υ.Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., ο οποίος προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 82 παρ. 4 του Ν. 4957/2022 και όποιες άλλες ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.:

α. προεδρεύει της Σ.Ε. και συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β. εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ. εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ. είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 234 του Ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε. παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οποιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Η Γραμματειακή Υποστήριξη του Π.Μ.Σ. παρέχεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. είναι υπεύθυνη για την τήρηση φακέλων και βαθμολογιών των μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης, ενημερώνει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές για θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. Τέλος, είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των θεμάτων που εισάγονται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Υποψηφίων στο Π.Μ.Σ.

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί

1. κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

2. κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών της αλλοδαπής, εφόσον το ίδρυμα προέλευσης ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και

ο τύπος αυτού ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Άρθρο 5

Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων

1. Αριθμός εισακτέων και διαδικασία αίτησης

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 30 μεταπτυχιακούς φοιτητές, που αντιστοιχούν σε δέκα (10) φοιτητές στην Προϊστορική Αρχαιολογία, δέκα (10) στην Κλασική Αρχαιολογία και δέκα (10) στη Βυζαντινή Αρχαιολογία και κατά κατώτατο όριο σε δώδεκα (12), τουλάχιστον τέσσερις (4) ανά ειδίκευση σπουδών. Σε περίπτωση που ο αριθμός αυτός δεν συγκεντρωθεί, δεν θα λειτουργήσει η εν λόγω ειδίκευση.

Η προκήρυξη των θέσεων γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος τον μήνα Μάιο εκάστου έτους και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην πρόσκληση αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, ο αριθμός και η ύλη των εξεταστέων μαθημάτων ανά ειδίκευση σπουδών του Π.Μ.Σ, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, οι ημερομηνίες εξέτασης καθώς και ο τρόπος βαθμολόγησης.

Προϋπόθεση προκειμένου ο υποψήφιος μεταπτυχιακός φοιτητής να συμμετάσχει στις περαιτέρω διαδικασίες επιλογής είναι, πλην της κατοχής Τίτλου σπουδών, η πιστοποιημένη γνώση τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας σε επίπεδο Γ1. Το επίπεδο γλωσσομάθειας της ξένης γλώσσας αποδεικνύεται με τους εξής τρόπους: α) τα αντίστοιχα διπλώματα που αναγνωρίζονται από το ΑΣΕΠ, β) Κρατικό Πιστοποιητικό του ν. 2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του ν. 3149/2003, γ) με πτυχίο Ξένης Γλώσσας και Φιλολογίας ή Πτυχίο Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας της ημεδαπής ή αντίστοιχο και ισότιμο σχολών της αλλοδαπής, δ) με Πτυχίο, προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ή διδακτορικό δίπλωμα οποιουδήποτε αναγνωρισμένου Ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής, ε) με απολυτήριο τίτλο ισότιμο των ελληνικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον έχουν αποκτηθεί μετά από κανονική φοίτηση τουλάχιστον έξι ετών στην αλλοδαπή. Η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας δεν αποδεικνύει τη γνώση ξένης γλώσσας (π.δ. 347/2003). Οι υποψήφιοι που είναι κάτοχοι της σχετικής άδειας πρέπει να προσκομίσουν επικυρωμένο αντίγραφο και ακριβή μετάφραση του τίτλου σπουδών βάσει του οποίου εκδόθηκε η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας. Οι αλλοδαποί υποψήφιοι, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή τους σε Π.Μ.Σ. οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση ελληνομάθειας ή πιστοποιητικό επιπέδου τουλάχιστον Β2. Οι αιτήσεις και ο συνοδευτικός φάκελος προσόντων των υποψηφίων κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος μεταξύ 1-15 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους σε έντυπη μορφή. Στην αίτηση αναφέρεται η Ειδίκευση, στην οποία ο υποψήφιος επιθυμεί να εξεταστεί. Στον φάκελο προσόντων περιλαμβάνονται πλέον του βιογραφικού, αναλυτική βαθμολογία, πιστοποίηση γνώσης τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας (Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής, Ιταλικής ή Ισπανικής) σε επίπεδο Γ1, καθώς και πιστοποίηση οιοδήποτε βαθμού γνώσης άλλων ξένων γλωσσών, τεκμήρια παρακολούθησης, επιστημονικών συνεδρίων και ερευνητικής προϋπηρεσίας καθώς και δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν.

2. Κριτήρια επιλογής

Για να γίνει κάποιος δεκτός στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί σε Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) πρέπει να επιτύχει σε γραπτές Εισαγωγικές Εξετάσεις σε δύο (2) μαθήματα της Ειδίκευσης, τα οποία ανακοινώνονται κάθε έτος με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων του Π.Μ.Σ.

Τα θέματα των εξετάσεων κληρώνονται την ημέρα των εξετάσεων ενώπιον της Συντονιστικής Επιτροπής. Τα γραπτά των υποψηφίων βαθμολογούνται από δύο μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος μαζί με τους αναπληρωματικούς τους και τους αναβαθμολογητές. Ως εξεταστές είναι δυνατόν να ορίζονται και μέλη Δ.Ε.Π. ευρισκόμενα σε άδεια. Οι εξεταστές είναι της ίδιας ή σε κατ'εξίραση περιπτώσεις συγγενούς ειδικότητας και είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Εφόσον αυτό είναι δυνατόν, ένα μέλος Δ.Ε.Π. είναι εξεταστής σε ένα μόνο εκ των δύο μαθημάτων της Ειδίκευσης και εφαρμόζεται η εκ περιτροπής συμμετοχή των εξεταστών.

Στα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων περιλαμβάνονται:

I. Επιτυχής συμμετοχή στις εισαγωγικές γραπτές εξετάσεις (40%). Θεωρείται ότι ο υποψήφιος επέτυχε στις γραπτές εξετάσεις, όταν ο μέσος όρος των βαθμών των δύο εξεταστών σε καθένα από τα δύο μαθήματα της Ειδίκευσης είναι έξι (6) στη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10). Σε περίπτωση απόκλισης άνω των τριών μονάδων, το γραπτό αναβαθμολογείται. Λόγω της ακολουθούμενης εξεταστικής διαδικασίας δεν προβλέπεται η επίδειξη των γραπτών στους εξετασθέντες.

II. Βαθμός Πτυχίου/Διπλώματος, σταθμισμένο με τη σειρά κατάταξης του υποψηφίου ως πτυχιούχου, όπως προκύπτει από έγγραφο της Γραμματείας (40%).

III. Προφορική συνέντευξη (20%). Στην προφορική συνέντευξη λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία φακέλου, δηλαδή ο αριθμός και οι βαθμοί των προπτυχιακών μαθημάτων της ειδικότητας, η συναφής με την Ειδίκευση δραστηριότητα, η πιστοποιημένη γνώση ξένων γλωσσών και η εν γένει προσωπική συγκρότηση του υποψηφίου.

3. Διαδικασία επιλογής

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Η Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους τους υποψηφίους και, ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα ελάχιστα προαπαιτούμενα που έχουν καθοριστεί από τον παρόντα Κανονισμό. Καλεί σε εξετάσεις, μετά το πέρας των οποίων οι επιτυχόντες σε αυτές προσκαλούνται σε συνέντευξη. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων. Σε περιπτώσεις ισοβαθμίας, εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες, αρκεί ο αριθμός να μην υπερβαίνει τον ανώτατο αριθμό εισακτέων που ορίζεται στην ιδρυτική πράξη του Π.Μ.Σ. Αν υπάρχουν περισσότεροι ισοβαθμήσαντες για την τελευταία διαθέσιμη θέση, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου και η επίδοση στα προπτυχιακά μαθήματα ειδίκευσης. Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την ανακοίνωση των προσωρινών αποτελεσμάτων, οι υποψήφιοι έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης επί του πίνακα των επιτυχόντων. Η ένσταση εξετάζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και το αποτέλεσμά της κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων και τυχόν επιλαχόντων επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Σε περίπτωση που ένας υποψήφιος δεν εγγραφεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, λαμβάνεται ως άρνηση αποδοχής της θέσης κι αυτή καλύπτεται με τον αμέσως επόμενο επιτυχόντα.

Άρθρο 6 Διάρκεια και Όροι Φοίτησης

1. Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται στα πέντε (5) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Πέρα από τα χρονικά αυτά όρια ο φοιτητής διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μπορεί να χορηγηθεί για σοβαρούς λόγους (υγείας, στράτευσης, εγκυμοσύνης, λοχείας και ανωτέρας βίας), κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης και προσκόμισης των απαραίτητων δικαιολογητικών, **προσωρινή αναστολή σπουδών**, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο μεταπτυχιακός φοιτητής χάνει την ιδιότητα του φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Δεν προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης.

2. Όροι φοίτησης

Οι εγγραφές των εισαγόμενων μεταπτυχιακών φοιτητών αρχίζουν μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας, στην οποία ορίζονται η χρονική διάρκεια των εγγραφών και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται. Η δήλωση των μαθημάτων γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (εντός των δύο πρώτων εβδομάδων).

Η τακτική παρακολούθηση εκ μέρους των φοιτητών όλων των μαθημάτων/ασκήσεων και η συμμετοχή τους στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων είναι υποχρεωτικές. Η παρουσία ελέγχεται από τον διδάσκοντα και η επίδοση αξιολογείται διαρκώς από αυτόν..

Η δημόσια προφορική υποστήριξη των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών (Μ.Δ.Ε.), η προφορική παρουσίαση της προόδου και οι προφορικές παρουσιάσεις εργασιών, οι οποίες προβλέπονται από τα δελτία περιγραφής των μαθημάτων, είναι υποχρεωτικές.

Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται από τη Συνέλευση με αίτηση του ίδιου του φοιτητή ή με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ., εφόσον τεκμηριώνεται: (α) η μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, (β) η αποτυχία στις εξετάσεις (άρθρο 6, παρ. 2 του παρόντος Κανονισμού), (γ) συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία, όπως π.χ. λογοκλοπή ή ανάθεση των καθηκόντων σε τρίτους, (δ) η μη υποβολή θέματος διπλωματικής εργασίας κατά τη λήξη του α΄ έτους σπουδών, (ε) η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός των προβλεπόμενων από τον παρόντα Κανονισμό προθεσμιών.

Άρθρο 7 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται και συμμετέχουν στο Π.Μ.Σ. για την Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών **πλην** του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Τμήμα οφείλει να εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς φοιτητές με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που γίνονται δεκτοί στο Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

1. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των ασκήσεων είναι υποχρεωτική. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο για

σοβαρούς αιτιολογημένους λόγους. Δεν επιτρέπονται πάνω από τρεις απουσίες σε κάθε μάθημα.

2. Να συμμετέχουν στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

3. Να υποβάλλουν εμπρόθεσμα τις δηλώσεις μαθημάτων κάθε εξάμηνο.

4. Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που απαιτούνται για κάθε μάθημα.

5. Να προσέρχονται στις εξετάσεις.

6. Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, μαζί με την προς αξιολόγηση διπλωματική τους εργασία, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

7. Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

8. Εφόσον έχουν λάβει υποτροφία, να προσφέρουν ανταποδοτικό έργο, εφόσον αυτό προβλέπεται (φροντιστηριακά μαθήματα, συμβολή στη βιβλιοθήκη και στην έρευνα και όπου υπάρχει ανάγκη στις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου).

9. Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) ΠΜΣ του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του μεταπτυχιακού καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδυναμία τήρησης των παραπάνω, χωρίς τεκμηριωμένη δικαιολογία, μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχία σε μάθημα ή σε αποκλεισμό από το πρόγραμμα.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγω διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή από το πρόγραμμα.

Σχετικά με το Erasmus, οι φοιτητές που φοιτούν με προγράμματα ανταλλαγής Erasmus οφείλουν να αποδεικνύουν γνώση της ελληνικής ή άλλης γλώσσας (Αγγλικής) σε επίπεδο τουλάχιστον B2.

Άρθρο 8

Πρόγραμμα Σπουδών – Έλεγχος Γνώσεων

1. Πρόγραμμα Σπουδών

Στο αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό περιλαμβάνονται τρεις (3) ειδίκευσεις:

- α) Προϊστορική Αρχαιολογία,
- β) Κλασική Αρχαιολογία και
- γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία.

Τα μαθήματα ανά ειδίκευση αρθρώνονται ενδεικτικά ως ακολούθως από τον κατάλογο των προσφερόμενων μαθημάτων:

Α. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1^ο Εξάμηνο

Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
ΑΠΡ 701	Νησιωτική Αρχαιολογία – Μεθοδολογία και Προβληματική	3	Υ	15

ΑΠΡ 712	Αρχαιοβοτανική – Άνθρωποι και Φυτά στην προϊστορική νοτιοανατολική Ευρώπη και την ανατολική Μεσόγειο	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
2^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
ΑΠΡ 715	Ταφική Αρχαιολογία: η διαχείριση του θανάτου στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 707	Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας – Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας I		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας II		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
5^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας III		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30
Κατάλογος Μαθημάτων				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
ΑΠΡ 701	Νησιωτική Αρχαιολογία – Μεθοδολογία και Προβληματική	3	Υ	15
ΑΠΡ 702	Η Πρώιμη Ναυσιπλοΐα στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο – Ζητήματα αρχαιολογικής έρευνας και ερμηνείας	3	Υ	15
ΑΠΡ 703	Από το κυνήγι και την τροφосуλλογή στην παραγωγή της τροφής στον ελλαδικό χώρο – Αρχαιολογικά ζητήματα 'μετάβασης'	3	Υ	15

ΑΠΡ 704	Από τους τελευταίους κυνηγούς-τροφοσυλλέκτες του τέλους του Πλειστόκαινου στους πρώτους γεωργούς της αρχής του Ολόκαινου (12 ^η – 9 ^η χιλ. π.Χ.) στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο (Μ. Ανατολή, Κύπρος, Ανατολία)	3	Υ	15
ΑΠΡ 705	Προϊστορικά τοπία: ανθρώπινες κοινωνίες και περιβάλλον	3	Υ	15
ΑΠΡ 706	Κοινωνικές και τελετουργικές πρακτικές στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 707	Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας – Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές	3	Υ	15
ΑΠΡ 708	Προϊστορική αρχαιολογία και αρχαιολογικές επιστήμες	3	Υ	15
ΑΠΡ 709	Συστήματα ανταλλαγών και δίκτυα επικοινωνίας στην προϊστορική Ελλάδα	3	Υ	15
ΑΠΡ 710	Προϊστορική αρχαιολογία – Εθνοαρχαιολογία – Πειραματική Αρχαιολογία	3	Υ	15
ΑΠΡ 711	Η αρχαιολογία των ανθρώπινων καταλοίπων	3	Υ	15
ΑΠΡ 712	Αρχαιοβοτανική – Άνθρωποι και φυτά στην προϊστορική νοτιοανατολική Ευρώπη και την ανατολική Μεσόγειο	3	Υ	15
ΑΠΡ 713	Προϊστορικές τεχνολογίες – αρχαιολογικά δεδομένα και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 714	Η αρχαιολογία της διατροφής: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 715	Ταφική Αρχαιολογία: η διαχείριση του θανάτου στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 716	Οι κοινωνίες του Αιγαίου στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: κύρια ερωτήματα και ερμηνευτικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 717	Από την κοινότητα στην ανακτορική πολιτεία: όψεις της εξουσίας και δύναμης στο προϊστορικό Αιγαίο της 3ης και 2ης χιλ.	3	Υ	15
ΑΠΡ 718	Το Βόρειο Αιγαίο στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: Εναλλακτικές πορείες προς την κοινωνική και οικονομική πολυπλοκότητα	3	Υ	15
ΑΠΡ 719	Τεχνολογικές παραδόσεις και καινοτομίες στην 3η και 2η χιλ. π.Χ. στο Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 720	Ζητήματα Παλαιολιθικής αρχαιολογίας	3	Υ	15

Β. ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1^ο Εξάμηνο

Κωδικός	Τίτλος	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
ΑΚΛ 701	Πρώιμη ιστορική και αρχαϊκή περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 708	Ο βίος των αρχαίων	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30

2 ^ο Εξάμηνο					
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S	
AKΛ 702	Κλασική περίοδος	3	Υ	15	
AKΛ 705	Ενεπίγραφα μνημεία	3	Υ	15	
	Σύνολο ECTS			30	
3 ^ο Εξάμηνο					
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S	
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10	
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας I		Υ	20	
	Σύνολο ECTS			30	
4 ^ο Εξάμηνο					
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S	
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10	
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας II		Υ	20	
	Σύνολο ECTS			30	
5 ^ο Εξάμηνο					
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S	
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας III		Υ	30	
	Σύνολο ECTS			30	
Κατάλογος Μαθημάτων					
Κωδικός	Τίτλος	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S	
AKΛ 701	Πρώιμη ιστορική και αρχαϊκή περίοδος	3	Υ	15	
AKΛ 702	Κλασική περίοδος	3	Υ	15	
AKΛ 703	Ελληνιστική περίοδος	3	Υ	15	
AKΛ 704	Ρωμαϊκή περίοδος	3	Υ	15	
AKΛ 705	Ενεπίγραφα μνημεία	3	Υ	15	
AKΛ 706	Νομισματική	3	Υ	15	
AKΛ 707	Διαχρονική εξέταση των αρχαιολογικών μνημείων	3	Υ	15	
AKΛ 708	Ο βίος των αρχαίων	3	Υ	15	
AKΛ 709	Εικονογραφία και εικονολογία	3	Υ	15	
AKΛ 710	Τα αρχαιολογικά μνημεία και η λειτουργία τους	3	Υ	15	
AKΛ 711	Πρακτική άσκηση: Μνημεία και η προβληματική τους	3	Υ	15	
AKΛ 712	Αρχαιολογικές μελέτες: κριτική προσέγγιση	3	Υ	15	

Γ. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
ABY 708	Διάκοσμος και η θεματική του στα βυζαντινά μνημεία I	3	Υ	15
ABY 703	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού I	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
2 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
ABY 701	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας I	3	Υ	15
ABY 706	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο II: Μνημειακή Τοπογραφία Κωνσταντινούπολης	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας I		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας II		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
5 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας III		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30

Κατάλογος Μαθημάτων

Κωδικός	Τίτλος	Ωρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECT S
ABY 701	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας I	3	Υ	15
ABY 702	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας II	3	Υ	15
ABY 703	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού I	3	Υ	15
ABY 704	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού II	3	Υ	15
ABY 705	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο I: Τοπογραφία Θεσσαλονίκης - Μακεδονίας	3	Υ	15

ABY 706	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο II: Μνημειακή τοπογραφία Κωνσταντινούπολης	3	Υ	15
ABY 707	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο III	3	Υ	15
ABY 708	Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία I	3	Υ	15
ABY 709	Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία II	3	Υ	15
ABY 710	Αρχαιολογία και τέχνη στη σταυροφορική Ανατολή	3	Υ	15
ABY 711	Αρχαιολογία και τέχνη στο Βυζάντιο και τη Δύση κατά τους μέσους χρόνους	3	Υ	15
ABY 712	Ισλαμική τέχνη και αρχιτεκτονική στον χώρο της Εγγύς Ανατολής και της Μικράς Ασίας (11ος-15ος αι.)	3	Υ	15

Το αναλυτικό Πρόγραμμα Μαθημάτων ανακοινώνεται στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους. Η δήλωση επιλογής μαθημάτων γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (εντός των δύο πρώτων εβδομάδων). Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει τρεις (3) ώρες διδασκαλίας, οι οποίες αντιστοιχούν σε δεκαπέντε (15) μονάδες ECTS και είναι διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων. Η έναρξη και η λήξη των μαθημάτων καθώς και η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων καθορίζονται από το άρθρο 65 του ν. 4957/2022 (οι εξετάσεις του δεύτερου κύκλου σπουδών διεξάγονται είτε στο τέλος του εξαμήνου είτε μετά την ολοκλήρωση της διδακτικής ενότητας) ή με απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος. Γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική.

Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. ο φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί με επιτυχία σε τέσσερα (4) εξαμηνιαία μεταπτυχιακά μαθήματα [σύνολο εξήντα (60) μονάδες ECTS]. Ο φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει το σύνολο των τεσσάρων (4) μαθημάτων στη διάρκεια του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου σπουδών ανά δύο (2) μαθήματα το εξάμηνο. Η πορεία της μεταπτυχιακής του εργασίας παρακολουθείται κατά το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εξάμηνο με τη βοήθεια δύο (2) υποχρεωτικών σχετικών με την εργασία μαθημάτων (20 μονάδες ECTS). Πρόκειται: α) για το μάθημα «Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας» στο τρίτο εξάμηνο (10 ECTS) που εξετάζεται με τη συμμετοχή του φοιτητή σε ημερίδα, κατά την οποία παρουσιάζει δημόσια το θέμα της διπλωματικής του εργασίας και την πρόοδό του ενώπιον των καθηγητών του Π.Μ.Σ. και των άλλων μεταπτυχιακών φοιτητών, και β) ένα εξατομικευμένο μάθημα (10 ECTS). Το σύνολο των μονάδων ECTS από τα μαθήματα και τη διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία στα πέντε εξάμηνα σπουδών είναι εκατόν πενήντα (150) ECTS.

2. Έλεγχος γνώσεων – Αξιολόγηση φοιτητών

Ο τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος ορίζεται στον ηλεκτρονικό Οδηγό Σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος και είναι υποχρεωτικός για όλους τους συμμετέχοντες. Η αξιολόγηση μπορεί να γίνεται με γραπτή εργασία ή με προφορικές ή γραπτές εξετάσεις ή με συνδυασμό των ανωτέρω στο τέλος κάθε εξαμήνου (κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Ιούνιο). Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα περιλαμβάνει τη δυνατότητα διαβάθμισης μισού (0,50) βαθμού. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός διδασκόντων, στην αξιολόγηση μετέχουν όλοι όσοι δίδαξαν το μάθημα και βαθμολογούν ισοδύναμα. Τελικός βαθμός είναι ο μέσος όρος των βαθμών των διδασκόντων με βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) και βάση το έξι (6). Η βαθμολογία αποστέλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός δύο (2) εβδομάδων από τη λήξη του εξαμήνου.

Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, τον επόμενο Σεπτέμβριο από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων. Αν αποτύχει εκ νέου, διαγράφεται.

3. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.)

3.1. Ορισμός θέματος και Επιτροπή Μ.Δ.Ε.: Για την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας υποβάλλεται αίτηση από τον υποψήφιο μετά την ολοκλήρωση του α' έτους σπουδών (στο διάστημα 15-30 Ιουνίου) που περιλαμβάνει τον προτεινόμενο τίτλο, τον προτεινόμενο επιβλέποντα και σύντομη περιγραφή του θέματος (όχι μικρότερη των 300 λέξεων), με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα, ο οποίος προτείνει και τα δύο άλλα μέλη της επιτροπής. Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα μέλος της οποίας είναι ο επιβλέπων. Διευκρινιστική μεταβολή του τίτλου μπορεί να γίνει μόνον έως τη λήξη του Γ' εξαμήνου. Τα υπόλοιπα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να ανήκουν και σε άλλο Τμήμα του Α.Π.Θ. ή σε αντίστοιχο Τμήμα άλλου Ιδρύματος ή σε ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., όπως αυτή προκύπτει από το ΦΕΚ διορισμού τους και από το ερευνητικό/συγγραφικό τους έργο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (παραίτηση, θάνατος ή μακρόχρονη άδεια υγείας) είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντα ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να αναλάβει την επίβλεψη πέντε (5) κατ' ανώτατο όριο εργασιών ανά έτος. Η Γραμματεία του Τμήματος σε συνεννόηση με τη Συντονιστική Επιτροπή τηρεί ηλεκτρονικό μητρώο των θεμάτων των διπλωματικών εργασιών, ώστε να αποφεύγονται στην πορεία του χρόνου οι επικαλύψεις. Το μητρώο αυτό με σύντομη περίληψη του θέματος αναρτάται και στην ιστοσελίδα του Τμήματος με ευθύνη της Γραμματείας και του εκάστοτε Διευθυντή του Π.Μ.Σ.

3.2. Στόχοι: Η Μ.Δ.Ε. αποδεικνύει τη δυνατότητα των φοιτητών για αυτόνομη επιστημονική εργασία, την αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα, τη θεωρητική και μεθοδολογική τους επάρκεια. Η Μ.Δ.Ε. δεν αποσκοπεί απαραίτητα στην παραγωγή πρωτότυπης επιστημονικής γνώσης.

3.3. Γλώσσα: Γλώσσα εκπόνησης της Μ.Δ.Ε. ορίζεται η ελληνική. Σε ειδικές περιπτώσεις και με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα μπορεί να γίνει δεκτή και η αγγλική γλώσσα.

3.4. Έκταση: Η Μ.Δ.Ε. δεν θα πρέπει συνολικά να ξεπερνά τις 40.000 λέξεις (κείμενο και υποσημειώσεις χωρίς τη βιβλιογραφία), με εξαίρεση τα παραρτήματα. Η ελάχιστη έκταση είναι 25.000 λέξεις. Ο ακριβής αριθμός των λέξεων δηλώνεται από τον επιβλέποντα κατά την υποβολή της Μ.Δ.Ε. και επαληθεύεται από το ψηφιακό αντίγραφο. Αν αποκλίνει σημαντικά (άνω των 10% του ανώτατου ορίου), δεν γίνεται αποδεκτή για εξέταση.

3.5. Μορφή: Η Μ.Δ.Ε. στην έντυπη της μορφή είναι γραμμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, με επιμέλεια και σε χαρτί 80 gr τουλάχιστον με έντυπο εξώφυλλο και χαρτοβιβλιοδετημένη. Αν περιέχει εικόνες και σχέδια, αυτά πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να δηλώνεται η προέλευση των εικόνων και των σχεδίων.

Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πανεπιστήμιο, η Σχολή, το Τμήμα και ο Τομέας, ο τίτλος της Μ.Δ.Ε., το ονοματεπώνυμο του μεταπτυχιακού φοιτητή και η ημερομηνία κατάθεσης. Στο εσώφυλλο αναφέρεται ο Επιβλέπων Καθηγητής, η ημερομηνία έγκρισης και στο κάτω μέρος του εσωφύλλου θα αναγράφεται η φράση «Η έγκριση της

Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν συνεπάγεται αναγκαστικά ότι αποδέχεται το Τμήμα τις απόψεις του/της συγγραφέα».

3.6. Υποβολή: Μετά την ολοκλήρωση της Μ.Δ.Ε. και όχι αργότερα από την 30ή Νοεμβρίου του πέμπτου εξαμήνου ο φοιτητής καταθέτει την εργασία του στον επιβλέποντα. Έως τις 15 Ιανουαρίου ο επιβλέπων καταθέτει Εισηγητική Έκθεση και βεβαίωση ελέγχου λογοκλοπής από όποιο σύστημα ελέγχου διαθέτει το Α.Π.Θ. Ταυτόχρονα, ο φοιτητής καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος την εργασία του σε τρία (3) αντίτυπα και βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων συγγραφέων πέραν των παραπεμπόμενων ούτε κατά λέξη παραθέματα πέραν αυτών που έχουν αναλόγως σημανθεί.

3.7. Υποστήριξη: Η Μ.Δ.Ε. υποστηρίζεται ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και ακροατηρίου έως τις 31 Ιανουαρίου του πέμπτου εξαμήνου. Μετά το πέρας αυτής της ημερομηνίας παράταση δεν θα δίνεται. Η υποστήριξη γίνεται στους χώρους των εμπλεκόμενων Τομέων ακόμη κι αν η εισήγηση είναι αρνητική. Η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος γνωστοποιούνται στον εξεταζόμενο φοιτητή και στη Γραμματεία του Τμήματος πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια προφορική παρουσίαση. Η παρουσίαση δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα και η συζήτηση των μελών της Επιτροπής και του εξεταζομένου πάνω από 45 λεπτά. Τη διαδικασία συντονίζει το κατά τη βαθμίδα ανώτερο και αρχαιότερο μέλος της Επιτροπής εξαιρουμένου του επιβλέποντος. Αν ο φοιτητής δεν προσέλθει στην τελική εξέταση, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

3.8. Βαθμολογία: Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των Μ.Δ.Ε. ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10) ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου), Καλώς (6 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής μπορεί να υποβάλει για δεύτερη φορά την εργασία του προς κρίση έως την 15η του επομένου Ιουνίου, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία υποστήριξης έως την 30ή.

3.9. Ολοκλήρωση διαδικασίας: Μετά την προφορική παρουσίαση η Επιτροπή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Πρακτικό της δοκιμασίας του υποψηφίου, στο οποίο αναφέρεται και ο βαθμός. Κατόπιν της έγκρισης της εργασίας από την Επιτροπή και αφού ο φοιτητής ενσωματώσει τις παρατηρήσεις της σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός η εργασία εγκρίνεται από τη Συνέλευση. Εφόσον η δοκιμασία ήταν επιτυχής, ο φοιτητής καταθέτει ένα (1) αντίτυπο της εργασίας σε γραπτή και ηλεκτρονική μορφή (PDF) στη Γραμματεία του Τμήματος. Ταυτόχρονα με την κατάθεση του τελευταίου αντιτύπου ο φοιτητής υποχρεούται να καταθέσει περίληψη έκτασης 100-120 λέξεων (στα ελληνικά και στα αγγλικά) στη Γραμματεία του Τμήματος προς ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

4. Βαθμός διπλώματος

Ο φοιτητής, ο οποίος ολοκλήρωσε επιτυχώς όλα τα μαθήματα [ογδόντα (80) μονάδες ECTS], καθώς και την τελική εξέταση της Μ.Δ.Ε. [εβδομήντα (70) μονάδες ECTS], λαμβάνει Δ.Μ.Σ. σε μία από τις Ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ.

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μ.Δ.Ε. Η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Μ.Δ.Ε. και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ.

Επομένως, βαθμός Μ.Δ.Ε. = άθροισμα γινομένων (βαθμού κάθε μαθήματος x αντίστοιχα ECTS κάθε μαθήματος) + (βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας x ECTS) / σύνολο ECTS.

Άρθρο 9 Υποτροφίες

Το Π.Μ.Σ. προβλέπει, σε περίπτωση που υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι, τη χορηγία υποτροφιών ή βραβείων αριστείας σε μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της σειράς εισαγωγής τους, και σύμφωνα με την κατανομή των πόρων που προβλέπεται στο άρθρο 11 της ιδρυτικής πράξης (Β΄3650).

Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Επίσης, εφόσον υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι, μπορεί να καλύψει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των φοιτητών σε εκπαιδευτική εκδρομή ή τις εκτυπωτικές δαπάνες των διπλωματικών εργασιών τους.

Άρθρο 10 Διδακτικό Προσωπικό

Το διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ. ανατίθεται, κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α. μέλη Δ.Ε.Π., Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β. ομότιμους καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ. συνεργαζόμενους καθηγητές,

δ. εντεταλμένους διδάσκοντες,

ε. επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ. ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α΄ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ. επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης ή της Ε.Π.Σ. για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α. το ονοματεπώνυμο του διδάσκοντα,

β. την ιδιότητά του,

γ. το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα (μάθημα, σεμινάριο), και

δ. τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα ή σεμινάριο.

Υποχρέωση του προσκεκλημένου διδάσκοντα είναι να τηρεί το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας, όπως αυτό έχει καθοριστεί από τη Σ.Ε., και να ακολουθεί τους όρους εξέτασης και αξιολόγησης, όπως αυτοί περιγράφονται στον παρόντα Κανονισμό.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Η διδασκαλία στο Π.Μ.Σ. γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων που καταρτίζεται με ευθύνη του Διευθυντή Π.Μ.Σ.

Με την έναρξη παρακολούθησης του Π.Μ.Σ., ορίζεται για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ένα μόνιμο μέλος του Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. ως **Ακαδημαϊκός Σύμβουλος**. Ο ρόλος του είναι να παρακολουθεί την εξέλιξη των σπουδών των φοιτητών, να ενημερώνεται από τους διδάσκοντες για τυχόν συνεχείς απουσίες των φοιτητών που είναι στην ευθύνη τους, καθώς και η σχετική ενημέρωσή τους (μέσω της Γραμματείας) ότι τέτοια απουσία μπορεί να επιφέρει την αποτυχία στο μάθημα. Επιπλέον ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρέχει βοήθεια σχετικά με την επιλογή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του μεταπτυχιακού φοιτητή. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να έρχονται σε επαφή με τον ακαδημαϊκό σύμβουλό τους για οποιοδήποτε πρόβλημα το οποίο μπορεί να επηρεάσει την ομαλή πορεία των σπουδών τους.

Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρέχει στον μεταπτυχιακό φοιτητή την αναγκαία συμβουλευτική για να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ.

Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών φροντίζει να έχει συναντήσεις κατά τακτά διαστήματα με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που έχει αναλάβει και όχι λιγότερο από δυο (2) φορές το εξάμηνο. Στα καθήκοντά του περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Ο εντοπισμός των αναγκών και ερευνητικών ενδιαφερόντων του μεταπτυχιακού φοιτητή, η υποστήριξη των κλίσεων και των δεξιοτήτων του μεταπτυχιακού φοιτητή και η ενθάρρυνση να κατευθυνθεί προς τους τομείς που του ταιριάζουν.
- Η ενημέρωση και η διευκόλυνση των επαφών του μεταπτυχιακού φοιτητή με τα συλλογικά όργανα του Π.Μ.Σ. και τις υπηρεσίες διοίκησης.
- Η παροχή βοήθειας για την κατάρτιση του ατομικού εξαμηνιαίου προγράμματος σπουδών του και τον καθορισμό του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
- Ο εντοπισμός των φοιτητών που οφείλουν πολλά μαθήματα.
- Η μέριμνα και η κατάρτιση σχεδίου για αυτούς τους φοιτητές.

Το διδακτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους Συμβούλους Σπουδών στο έργο τους, ενώ λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες, παρατηρήσεις, υποδείξεις και αιτήσεις τους, για τυχόν ελλείψεις, δυσλειτουργίες που δημιουργούν προβλήματα στους φοιτητές και τυχόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. ή του Διευθυντή και με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ. Ως επικουρικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Δ.Ε.Π. κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται είτε να ανατίθεται επικουρικό έργο είτε να δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε αντικείμενα που προσφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ. Στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος καθορίζονται οι προθεσμίες υποβολής υποψηφιότητας καθώς και τα ειδικότερα προσόντα.

Οι διδάσκοντες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύναται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 11

Έσοδα Προγραμμάτων – Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης

Οι πόροι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δύναται να προέρχονται από:

- α.** τέλη φοίτησης,
- β.** δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ.** κληροδοτήματα,
- δ.** πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ε.** ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.
- στ.** κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Οι πόροι του Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως ακολούθως:

α. ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Α.Ε.Ι. Στα έσοδα του Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β. το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. καταρτίζει σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία αναλυτικό προϋπολογισμό για τα πέντε (5) έτη λειτουργίας, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του προγράμματος και το λειτουργικό του κόστος.

Δεν προβλέπονται τέλη φοίτησης για τους/τις φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 12

Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική Υποδομή

Για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. θα χρησιμοποιηθεί η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Αρχαιολογικού Εργαστηρίου (Φ.Ε.Κ. 3588/4.11.2016), του Μουσείου Εκμαγείων (Φ.Ε.Κ. 98/1927) και της Βιβλιοθήκης του Τομέα Αρχαιολογίας.

Άρθρο 13

Μηχανισμός Διαχείρισης Παραπόνων

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εναρμονίζεται με τις προβλεπόμενες διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. (άρθρο 22).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε παράπονο ή ένσταση σχετικό με τις σπουδές τους. Ως Παράπονο ορίζεται η εκδήλωση δυσαρέσκειας (προφορική ή γραπτή) από πλευράς του φοιτητή του Τμήματος, λόγω διάψευσης των προσδοκιών του αναφορικά με το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ως Ένσταση ορίζεται κάθε γραπτή και επίσημη διατύπωση αμφιβολίας ή αντίρρησης εκ μέρους του φοιτητή για την λήψη απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Τμήματος, σχετικά με το υποβαλλόμενο αίτημά του.

Η πολιτική διαχείρισης παραπόνων απευθύνεται σε ενεργούς μεταπτυχιακούς φοιτητές και αποσκοπεί στην επίλυση διαφωνίας ή προβλήματος, όπως:

α. διαφωνία σε θέματα σπουδών και φοίτησης

β. ανάρμοστη συμπεριφορά από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού

γ. ελλιπής ενημέρωση φοιτητών/τριών από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταλαμβάνονται κατά τη διάρκεια των σπουδών τόσο από δικαιώματα όσο από υποχρεώσεις. Οφείλουν να απευθύνονται στον Ακαδημαϊκό τους Σύμβουλο για καθοδήγηση και υποστήριξη σε θέματα που τους απασχολούν και σχετίζονται με τις σπουδές και τη φοίτησή τους. Οι φοιτητές δύνανται να υποβάλλουν προφορικό ή γραπτό παράπονο όταν ενέργεια ή απόφαση μέλους του Τμήματος ή συλλογικού οργάνου δε συνάδει με:

- τους κανονισμούς σπουδών και φοίτησης,

- τον Κώδικα Δεοντολογίας ή/και τις προβλεπόμενες διαδικασίες, που αφορούν στην ακαδημαϊκή διδασκαλία και την έρευνα,

- την ορθολογική χρήση εγκαταστάσεων και υποδομών,

- την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και των πνευματικών δικαιωμάτων,

- την πρέπουσα εργασιακή συμπεριφορά,

- της ίσης μεταχείρισης και ισότητας,

- την καταπολέμηση της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε αίτημα ή ένσταση σχετικό με τις σπουδές τους, ως ακολούθως:

- Για θέματα ακαδημαϊκού περιεχομένου σχετικά με τις σπουδές, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο του Προγράμματος.

- Για θέματα που απαιτούν τη διαμεσολάβηση μεταξύ μεταπτυχιακών φοιτητών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος, οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στον Συνήγορο του Φοιτητή του Ιδρύματος. Ο Συνήγορος του Φοιτητή μεριμνά για την τήρηση της νομιμότητας και της ακαδημαϊκής ηθικής και τάξης στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης με σκοπό τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος. Ο Συνήγορος δεν παρεμβαίνει σε ουσιαστικά θέματα διδασκαλίας ή βαθμολόγησης σε εξετάσεις αλλά εξετάζει μόνον φαινόμενα αυθαιρεσίας ή παραβίασης κανόνων ηθικής κατά τη διενέργεια των εξετάσεων (γραπτών ή προφορικών).

- Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

- Για θέματα που αφορούν έμφυλες διακρίσεις, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Ισότητας των Φύλων.

- Για θέματα που άπτονται της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην/στον Υπεύθυνη/ο Προστασίας Δεδομένων (DPO).

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων/ενστάσεων δύναται να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: Απευθείας Επίλυση Ακρόαση: εξέταση παραπόνου του μεταπτυχιακού φοιτητή από μέλος Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής αναφέρει το παράπονο σε μέλος Δ.Ε.Π./Ε.ΔΙ.Π./ Ε.Τ.Ε.Π. (στον υπεύθυνο καθηγητή ή στον διδάσκοντα του μαθήματος ή στον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο) ή σε μέλος διοικητικού προσωπικού (στην προϊσταμένη γραμματείας), ανάλογα με τη φύση του παραπόνου. Το μέλος του Τμήματος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον φοιτητή και προτείνει μία λύση.

Στις περιπτώσεις όπου μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της απευθείας επίλυσης, ο φοιτητής ενίσταται με την πρόταση επίλυσης ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλει εντός 30 ημερών από την ημέρα εμφάνισης του προβλήματος, γραπτώς το παράπονο του στον Ακαδημαϊκό του Σύμβουλο.

Στάδιο 2: Επίσημη Επίλυση. Διαμεσολάβηση: Εξέταση του παραπόνου του μεταπτυχιακού φοιτητή από τον Ακαδημαϊκό του Σύμβουλο. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον μεταπτυχιακό φοιτητή και προτείνει μία λύση. Στην κατεύθυνση αυτή, ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος, κατά την κρίση του, επικοινωνεί και με άλλα μέλη του Τμήματος με σκοπό να ζητήσει τη συνδρομή τους, ως άλλωστε εκ των καθκόντων τους οφείλουν, στην επίλυση του προβλήματος.

Διοικητική εξέταση: Εξέταση του παραπόνου του φοιτητή από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης του Ακαδημαϊκού Συμβούλου, ο φοιτητής ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει γραπτώς το παράπονο του στην Γραμματεία, με παραλήπτη τον Πρόεδρο του Τμήματος, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης και διαμεσολάβησης που ακολουθήθηκε. Ο Πρόεδρος του Τμήματος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για εξέταση/διερεύνηση του προβλήματος. Δύναται, ανάλογα με φύση του προβλήματος, να καλέσει σε ακρόαση τον φοιτητή και να ζητήσει τη συνδρομή οποιουδήποτε μέλους ή οργάνου του Τμήματος ή του Ιδρύματος ή να παραπέμψει το παράπονο στη Συνέλευση του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που ο Πρόεδρος παραπέμπει το παράπονο στη Συνέλευση Τμήματος, η απόφαση είναι οριστική και δεν δύναται ο φοιτητής να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του τρίτου σταδίου της παρούσας διαδικασίας. Εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και αναλόγως της φύσης του προβλήματος και του επείγοντος του θέματος, ενημερώνεται αρμοδίως ο φοιτητής για την έκβαση των ενεργειών που έχουν γίνει και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί σχετικά με το παράπονο.

Στάδιο 3: Ένσταση και Οριστική Επανεξέταση προβλήματος/παραπόνου. Ένσταση: Εξέταση ένστασης από τη Συνέλευση Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διοικητικής εξέτασης του παραπόνου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει εκ νέου γραπτώς το παράπονο του στη Συνέλευση του Τμήματος ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, μέσω πρωτοκόλλου, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης, διαμεσολάβησης και διοικητικής εξέτασης που ακολουθήθηκε. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Πρόεδρος του Τμήματος έχει ήδη ζητήσει τη συνδρομή της Συνέλευσης Τμήματος στο στάδιο της Διοικητικής Εξέτασης, δεν δύναται ο φοιτητής να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του παρόντος βήματος της διαδικασίας. Η απόφαση που θα ληφθεί από τη Συνέλευση Τμήματος είναι οριστική.

Άρθρο 14 **Τελετουργικό Αποφοίτησης**

Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος, παρουσία του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., του Προέδρου του Τμήματος, του Κοσμήτορα της Σχολής ή του Αναπληρωτή του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας

κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία της Σχολής/του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης.

Άρθρο 15

Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)

Ο τίτλος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι δημόσιο έγγραφο. Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. Στο Δίπλωμα αναγράφεται ως απονέμουσα αρχή το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., η ειδίκευση, τα στοιχεία του μεταπτυχιακού φοιτητή και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης (Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα). Επίσης παρατίθεται και το έμβλημα του Ιδρύματος. Το Δίπλωμα υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ.

Στον απόφοιτο του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγείται, πριν την απονομή, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης και περάτωσης του Προγράμματος.

Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος [άρθρο 15 του ν. 3374/2005 και της υπουργικής απόφασης Φ5/89656/ΒΕ/13.8.2007 (ΦΕΚ 1466 τ.Β΄)], το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα.

Άρθρο 16

Λογοκλοπή

Καταθέτοντας οποιαδήποτε μεταπτυχιακή εργασία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων.

Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου - δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του μεταπτυχιακού φοιτητή, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του.

Στις παραπάνω περιπτώσεις - και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό φοιτητή κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, αρμόδια είναι η Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος

Άρθρο 17

Πιστοποίηση-Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/ πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την ΕΘ.Α.Α.Ε. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από το Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Εσωτερική Αξιολόγηση ΜΟ.ΔΙ.Π.

Με σκοπό τη διασφάλιση και τη βελτίωση της ποιότητας του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Α.Π.Θ. (ΜΟ.ΔΙ.Π.) προβαίνει σε περιοδική εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος και σύμφωνα με τις οδηγίες και κατευθύνσεις της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Στις υποχρεώσεις των Οργάνων Διοίκησης και των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό εμπíπτον και όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται, βάσει των εκάστοτε οδηγιών και κατευθύνσεων της ΜΟ.ΔΙ.Π.-Α.Π.Θ. για την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών και των ακαδημαϊκών Μονάδων.

Αξιολόγηση διδασκόντων και μαθημάτων από τους φοιτητές

Με αποκλειστικό σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου σπουδών του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό και με απόλυτη διασφάλιση της ανωνυμίας τους, οι φοιτητές καλούνται να προβαίνουν σε αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων κάθε εξαμήνου.

Για λόγους ομοιόμορφης τήρησης στατιστικών στοιχείων και δυνατότητας εξαγωγής αξιοποιήσιμων για το εκπαιδευτικό έργο των Τμημάτων και συνολικά του Ιδρύματος συμπερασμάτων, τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης καταρτίζονται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. και μπορούν να διαφοροποιούνται μερικώς, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών κάθε ακαδημαϊκής μονάδας ή/και κάθε μαθήματος. Η συμπλήρωσή τους πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

Η διεξαγωγή της αξιολόγησης γίνεται με ευθύνη της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Α.Π.Θ., και πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της τελευταίας. Η Διοίκηση και η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος οφείλουν να προβαίνουν σε συστηματικές ενέργειες για την προσέλευση φοιτητών στην αξιολόγηση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΜΟ.ΔΙ.Π. και τις σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου.

Η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθεί, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της ΜΟ.ΔΙ.Π., τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών στη διαδικασία της αξιολόγησης, αναλύει τα σχετικά αποτελέσματα και ενημερώνει επ' αυτών τα Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ. και την Γ.Σ.

του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης αφορούν σε κάθε διδασκόμενο μάθημα και σε κάθε διδάσκοντα ξεχωριστά.

Τα όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. και της ακαδημαϊκής μονάδας, σε συνεργασία με την αντίστοιχη ΟΜ.Ε.Α., οφείλουν να μελετούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να ανακοινώνουν τις συναγόμενες διαπιστώσεις τους, να αποφασίζουν τη δημοσιοποίηση των συνοπτικών αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, όταν κρίνεται αναγκαίο και πάντως μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των μαθημάτων του εξαμήνου, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία για την προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, και να αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Άρθρο 18 **Οδηγός Σπουδών**

Το Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό Έρευνα εκδίδει Οδηγό Σπουδών με σκοπό την ενημέρωση των μεταπτυχιακών φοιτητών για την λειτουργία του. Ο Οδηγός Σπουδών δύναται να περιλαμβάνει:

1. Γενικές Πληροφορίες καθώς και χρήσιμες ηλεκτρονικές πληροφορίες για το Ίδρυμα και το Τμήμα, ειδικότερα για διοικητικές υπηρεσίες ή συλλογικά όργανα που μπορεί να απευθυνθεί ο μεταπτυχιακός φοιτητής για την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών του.
2. Τον σκοπό, το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. καθώς και τα αποκτώμενα προσόντα μετά την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).
3. Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των ακαδημαϊκών εξαμήνων, των εξεταστικών περιόδων, των αργιών, των περιόδων παρουσιάσεων μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και τυχόν άλλων υποχρεώσεων όπως πρακτικής άσκησης, σεμιναρίων, συνεδρίων κ.α.
4. Το πρόγραμμα μαθημάτων, τις ειδικεύσεις, τις πιστωτικές μονάδες, το διδακτικό προσωπικό, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών.
5. Την επίσημη γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
6. Τη διοίκηση του Π.Μ.Σ.
7. Βάσεις δεδομένων.
8. Χρήση Βιβλιοθήκης.
9. Υπηρεσίες προς τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 19 **Μεταβατικές ρυθμίσεις**

Οποιοδήποτε άλλο θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία ή τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΑΠΘ, τον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις συλλογικών οργάνων, με τροποποίηση του Κανονισμού και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

(α) Ειδίκευση στην Προϊστορική Αρχαιολογία

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΠΡ 712 Αρχαιοβοτανική – Άνθρωποι και Φυτά στην Προϊστορική Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο

Σουλτάνα Μαρία ΒΑΛΑΜΩΤΗ

Τα φυτά έχουν διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο σε κρίσιμες αλλαγές των ανθρώπινων κοινωνιών όπως είναι η αρχή της γεωργίας και της παραγωγής της τροφής, η χρήση της γης για την παραγωγή πλεονάσματος και η εμφάνιση των πρώιμων αστικών κέντρων. Οι παράγοντες που οδήγησαν σε αλλαγές στη σχέση μεταξύ των προϊστορικών κοινωνιών και των φυτικών πόρων συχνά αποτελούν αντικείμενο επιστημονικών διαφωνιών στους κόλπους της Αρχαιολογίας. Η Αρχαιοβοτανική αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για την προσέγγιση των κοινωνιών του παρελθόντος και για την κατανόηση όψεων της κοινωνικής και οικονομικής ζωής τους. Το μάθημα αποσκοπεί στην επισκόπηση των δυνατοτήτων της Αρχαιοβοτανικής έρευνας στο να αποκαλύψει τους πολύπλοκους παράγοντες που επηρέασαν τις προϊστορικές κοινωνίες που έζησαν στη νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Εξετάζονται μέθοδοι της Αρχαιοβοτανικής στο πεδίο και το εργαστήριο, με ιδιαίτερη έμφαση στις δυνατότητες και τους περιορισμούς που θέτουν στην αρχαιολογική ερμηνεία. Το μάθημα επιχειρεί να προχωρήσει πέρα από τους ταφονομικούς περιορισμούς που θέτουν οι διαδικασίες σχηματισμού του αρχαιολογικού αρχείου και να προσεγγίσει τις πολύπλευρες πτυχές της προϊστορικής ζωής και της κοινωνικο-οικονομικής οργάνωσης. Τα κύρια θέματα που εξετάζονται σε αυτό το εξάμηνο είναι τα εξής: η συμβολή της Αρχαιοβοτανικής στην κατανόηση της αρχής της γεωργίας στη Μέση Ανατολή και τα Βαλκάνια, οι αγροτικές πρακτικές και οι αλλαγές τους σε βάθος χρόνου στο Αιγαίο, διατροφικές επιλογές και μαγειρικές πρακτικές που αφορούν τα φυτικά συστατικά της διατροφής, ποικίλες χρήσεις των φυτών από τους προϊστορικούς ανθρώπους, η χρήση των φυτών ως στοιχείων διαμόρφωσης πολιτισμικών ταυτοτήτων, ο ρόλος των αλκοολούχων σκευασμάτων και των ψυχοτρόπων φυτών σε τελετουργίες, συνεστιάσεις και η ανάδυση των ιεραρχημένων κοινωνιών, η διερεύνηση των δικτύων επικοινωνίας στα προϊστορικά χρόνια. Το μάθημα διδάσκεται με τη μορφή σεμιναρίων στην αίθουσα και εργαστηριακών ασκήσεων στους χώρους του Εργαστηρίου Διεπιστημονικής Αρχαιολογικής Έρευνας (ΕΔΑΕ), <http://edae.hist.auth.gr/index.php/home-el>.

Κάθε θέμα διερευνάται και συζητιέται με βάση τη διαθέσιμη βιβλιογραφία. Παράλληλα με την υπό εξέταση περιοχή, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να εξετάσουν συνδυαστικά μελέτες που αφορούν άλλες περιοχές του πλανήτη με ανάλογα αρχαιολογικά ζητήματα προς διερεύνηση. Στο μάθημα προγραμματίζεται εκπαιδευτική εκδρομή. Κάθε φοιτητής/φοιτήτρια στο τέλος του εξαμήνου θα κάνει μία προφορική παρουσίαση και θα καταθέσει μία γραπτή εργασία 4000 λέξεων (συμπεριλαμβανομένης της βιβλιογραφίας).

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει μία εμποπτεία των εργαστηριακών τεχνικών της Αρχαιοβοτανικής και μία σε βάθος κατανόηση

ση της χρήσης της ως αναλυτικού εργαλείου για την ανασύνθεση της ζωής κατά το προϊστορικό παρελθόν.

ΑΠΡ 718 Το Βόρειο Αιγαίο στην 3η και 2η Χιλιετία π.Χ. Εναλλακτικές Πορείες προς την Κοινωνική και Οικονομική Πολυπλοκότητα

Σεβαστή ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Οι κοινωνίες της Μακεδονίας σύμφωνα με τα πρόσφατα δεδομένα, φαίνεται να είχαν έναν σημαντικό και δυναμικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτισμικών χαρακτηριστικών της ΝΑ Ευρώπης και του Αιγαίου κατά τη Νεολιθική περίοδο μέχρι το τέλος της 5ης χιλ. Η 3η και 2η χιλιετία στο βορειοελλαδικό χώρο διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με τις μεταβολές που σημειώνονται στο νότιο Αιγαίο και οδηγούν σταδιακά στη διαμόρφωση ιεραρχημένων κοινωνιών και πολιτικών και διοικητικών συστημάτων κεντρικής εξουσίας. Το παρόν σεμινάριο θα εξετάσει ζητήματα οργάνωσης και χρήσης του χώρου, τεχνολογικών παραδόσεων και καινοτομιών, εκμετάλλευσης πρώτων υλών και συστήματα ανταλλαγών και δικτύων, κοινωνικών και τελετουργικών πρακτικών καθώς και ταφικών εθίμων που χαρακτηρίζουν τις κοινωνίες του βορειοελλαδικού χώρου. Έμφαση θα δοθεί ειδικά στα τοπικά χαρακτηριστικά ενώ θα συζητηθούν και τα πολιτισμικά και τεχνολογικά στοιχεία που έχουν υιοθετηθεί επιλεκτικά από γειτονικές περιοχές των Βαλκανίων και του νοτίου Αιγαίου στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των κοινωνιών της Μακεδονίας.

Στο σεμινάριο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα εμβαθύνουν σε θέματα τεκμηρίωσης, στην ανάλυση και ερμηνεία του αρχαιολογικού υλικού μέσα από τη συστηματική χρήση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας.

<https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=15348>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΠΡ 709 Συστήματα Ανταλλαγών και Δίκτυα Επικοινωνίας στην Προϊστορική Ελλάδα

Ιωάννης ΦΑΠΠΑΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των συστημάτων ανταλλαγών και των δικτύων επικοινωνίας και επαφών στον χώρο του Αιγαίου της Εποχής του Χαλκού (3η-2η χιλ. π.Χ.). Βάση της μελέτης θα αποτελέσουν οι θεωρητικές προσεγγίσεις των επαφών και ανταλλαγών στις προϊστορικές κοινωνίες, σύμφωνα με τις οποίες θα μελετηθούν και θα αναλυθούν τα αρχαιολογικά δεδομένα και οι πληροφορίες των γραπτών τεκμηρίων της περιόδου από την Ελλάδα και την αρχαία Εγγύς Ανατολή. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα συζητηθούν, επίσης, οι δυνατότητες και οι περιορισμοί της αρχαιολογικής έρευνας στην ιχνηλάτηση και ανασύσταση των δικτύων αυτών μέσω των στοιχείων που εντοπίζονται στο αρχαιολογικό υλικό και τα κείμενα, ενώ θα εξεταστούν διεξοδικά χαρακτηριστικές πτυχές του θέματος που αφορούν στις ανταλλαγές και επαφές τόσο σε τοπικό όσο και στο λεγόμενο «διεθνές» επίπεδο με την περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, όπως η επίσημη ανταλλαγή δώρων, η «διπλωματική» αλληλογραφία της περιόδου, οι χερσαίοι και θαλάσσιοι δρόμοι του ανταλλακτικού εμπορίου, τα ναυάγια κ.λπ.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν κατανοήσει σε βάθος την πολυπλοκότητα των προϊστορικών συστημάτων ανταλλαγών και δικτύων επαφών στο Αιγαίο της Εποχής του Χαλκού, να έχουν εντρυφήσει σε δια-

φορετικές πτυχές και περιπτώσεις του θέματος, αλλά και να έχουν εξοικειωθεί με τη σχετική έρευνα και βιβλιογραφία, καθώς επίσης και με σύγχρονα ερευνητικά εργαλεία, όπως διαδικτυακές βάσεις δεδομένων και βιβλιογραφίας. Βασικό, επίσης, στόχο αποτελεί η εμπέδωση της ανάγκης συνεχούς βιβλιογραφικής ενημέρωσης, αλλά και ενημέρωσης για τα νεότερα δεδομένα και τις εξελίξεις στην επιστήμη, καθώς και η περαιτέρω ανάπτυξη κριτικής σκέψης και συνθετικής ικανότητας των δεδομένων μέσα από την τεκμηριωμένη επιστημονική εξέταση, ανάλυση, παρουσίαση και συζήτησή τους.

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτική εκδρομή.

ΑΠΡ 720 Ζητήματα Παλαιολιθικής Αρχαιολογίας

Μαρία ΝΤΙΝΟΥ

Το αντικείμενο του σεμιναρίου αφορά ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας της Παλαιολιθικής Αρχαιολογίας. Στο πλαίσιο των μαθημάτων θα εξεταστούν τα σύγχρονα δεδομένα για την εξέλιξη των Ανθρωπινών (του γένους *Homo* και των εξαφανισμένων προγόνων του) καθώς και τα υλικά κατάλοιπα που συνδέονται με την πρώτη εμφάνιση του γένους *Homo* και στη συνέχεια την εξέλιξή του σε όλα τα επίπεδα της ζωής και συμπεριφοράς του. Οι συμμετέχοντες θα γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά των λιθοτεχνιών της Παλαιολιθικής στον παγκόσμιο χώρο. Παράλληλα, θα συζητηθούν τα κλιματικά και παλαιοπεριβαλλοντικά χαρακτηριστικά του Πλειστόκαινου σε σχέση με τη διασπορά των *Homo*, τους δρόμους διέλευσης, τις πολυποίκιλες προσαρμογές καθώς και τις επιλογές ενδιαιτημάτων των παλαιολιθικών κυνηγών-τροφοσυλλεκτών. Σε αυτό το γενικότερο πλαίσιο θα ενταχθούν τα δεδομένα της παλαιολιθικής έρευνας στον ελλαδικό χώρο και θα μελετηθούν σημαντικές θέσεις που αντιπροσωπεύουν όλες τις περιόδους της Παλαιολιθικής. Θα εξεταστούν οι δυνατότητες και οι περιορισμοί της έρευνας και τα μεθοδολογικά εργαλεία που έχουν συμβάλει στην τεκμηρίωση της Παλαιολιθικής στον ελλαδικό χώρο τα τελευταία χρόνια.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι συμμετέχοντες θα έχουν εξοικειωθεί με ερμηνευτικά ζητήματα που απασχολούν τις τελευταίες δεκαετίες την παλαιολιθική έρευνα. Θα έχουν εξοικειωθεί με τα δεδομένα για την εξέλιξη, τη διασπορά και αντικατάσταση των ειδών του γένους *Homo* καθώς και με τον υλικό πολιτισμό και την αρχαιολογική τεκμηρίωση της Παλαιολιθικής. Θα έχουν εξοικειωθεί με θέματα παλαιολιθικής έρευνας στον ελλαδικό χώρο όπως αυτά αναδεικνύονται από τη μέχρι σήμερα αρχαιολογική πρακτική σε διαφορετικές περιοχές του.

(β) Ειδικεύση στην Κλασική Αρχαιολογία**ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ****ΑΚΛ 703 Ελληνιστική Περίοδος: Η Πελοπόννησος κατά τους Ελληνιστικούς Χρόνους****Παναγιώτης ΤΣΕΛΕΚΑΣ**

Η Πελοπόννησος, στη νότια ηπειρωτική Ελλάδα, με ιδιαίτερα σημαντικές πόλεις-κράτη και ιερά με πανελλήνια ακτινοβολία που αναπτύχθηκαν από τον 8ο αι. π.Χ., αποτέλεσε πεδίο έντονων αντιπαραθέσεων και αλλαγών κατά την ελληνιστική εποχή (323-331 π.Χ.). Το μάθημα εξετάζει ζητήματα που αφορούν την ελληνιστική Πελοπόννησο χρησιμοποιώντας συνδυαστικά τις μαρτυρίες των αρχαιολογικών ερευνών, της αρχαίας γραμματείας, των νομισμάτων και των επιγραφών. Οι θεματικές που διερευνώνται αφορούν στο φυσικό τοπίο, τη χρήση γης, την πολεοδομία των πόλεων, τα οχυρωματικά έργα, την αρχιτεκτονική και τις λειτουργίες των δημόσιων κτιρίων, την ανάπτυξη των ιερών, τα εμπορικά δίκτυα, τη νομισματική παραγωγή και κυκλοφορία, την πολιτιστική και καλλιτεχνική παραγωγή, την επίδραση των ισχυρών δυνάμεων (Αντιγονίδες, Πτολεμαίοι, Σπάρτη, Αχαϊκή Συμπολιτεία, Ρώμη), τη διαμόρφωση ταυτοτήτων και πολιτικής μνήμης από τις τοπικές ελίτ, κ.λπ.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν εξοικειωθεί με την ιστορία και την τοπογραφία της Πελοποννήσου κατά την ελληνιστική περίοδο, θα μπορούν να χρησιμοποιούν συνδυαστικά τις μαρτυρίες της αρχαίας γραμματείας, των νομισμάτων, των επιγραφών και των ανασκαφικών ερευνών για τη μελέτη θεμάτων που αφορούν την οικονομία, την κοινωνία, τη θρησκεία και την τέχνη, θα έχουν μάθει να συνθέτουν και να τεκμηριώνουν γραπτές εργασίες, και θα έχουν ασκηθεί στην προφορική παρουσίαση των ιδεών και επιχειρημάτων τους.

ΑΚΛ 709 Εικονογραφία και Εικονολογία**Ελένη ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ**

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στην ερμηνευτική προσέγγιση των «εικόνων» σε αντικείμενα και μνημεία διαφόρων περιόδων, με έμφαση στη Γεωμετρική, Αρχαϊκή, και Κλασική εποχή. Η ερμηνεία των εικονιστικών παραστάσεων σε διάφορες κατηγορίες αντικειμένων, κτισμάτων και εικαστικών δημιουργιών είναι από τα συχνότερα πεδία της αρχαιολογικής έρευνας ήδη από τον 19ο αι. Οι περισσότερες θεωρητικές προσεγγίσεις, που υιοθετήθηκαν κατά καιρούς από τους αρχαιολόγους επηρέασαν αναλόγως την ερμηνευτική των αρχαίων «εικόνων» (π.χ. ιστορική-τυπολογική στο α' μισό 20ού αι., κοινωνική-ιστορική και πολιτική κυρίως στις δεκαετίες 1960-1970, σημειολογική-δομιστική και ανθρωπολογική-μεταδομιστική στο β' μισό 20ού αι.). Ιδιαίτερη επίδραση άσκησαν οι εικονογραφικές και εικονολογικές απόψεις του Erwin Panofsky με την εφαρμογή ενός τριπλού ερμηνευτικού σχήματος σχετικά με την «ανάγνωση» έργων της νεότερης τέχνης, τις οποίες ενστερνίστηκαν πολλοί μελετητές των παραστάσεων σε αντικείμενα / έργα της αρχαίας τέχνης. Οι εικονιστικές παραστάσεις αποτελούνται από επιμέρους εικονογραφικές μονάδες (μορφές, αντικείμενα) με διαφορετική ταυτότητα και βαρύτητα. Η εικονογραφική «ανάγνωση» είναι αναλυτική και περιγραφική, ενώ η εικονολογική είναι συνθετική και ερμηνευτική. Εκτός από τη γενικά αποδεκτή αντίληψη ότι οι αρχαίες «εικόνες» δεν αποτελούν ρεαλιστικές αποτυπώσεις ούτε είναι φωτογραφικά ντοκουμέντα, η οποιαδήποτε προσπάθεια ερμηνευτικών «αναγνώσεων» δεν είναι αυτοσκοπός,

αλλά βασική προϋπόθεση για τη συνολική και βαθύτερη κατανόηση του παρελθόντος και του υλικού πολιτισμού του.

Το σεμινάριο περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό μέρος με παρουσίαση των θεωρητικών αρχών και συγκεκριμένων παραδειγμάτων, ασκήσεις για την εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με μελέτη και σχολιασμό της ειδικής βιβλιογραφίας και, τέλος, τη σύνθεση ατομικής εργασίας με προφορική παρουσίαση και γραπτή μορφή από τους φοιτητές/φοιτήτριες.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που διαμορφώθηκαν για την ερμηνεία των εικονιστικών παραστάσεων, να αναλύουν με μεθοδικό τρόπο τις απεικονίσεις σε διάφορες κατηγορίες αντικειμένων / μνημείων και να κατανοούν τη σημασία της πολύπλευρης ερμηνευτικής προσέγγισης.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΚΛ 701 Πρώιμη Ιστορική και Αρχαϊκή Περίοδος: Μακεδονία. Οικισμοί και Νεκροταφεία

Βασιλική ΒΛΑΧΟΥ

Το μάθημα εξετάζει το πέρασμα στην Εποχή του Σιδήρου στον ευρύτερο χώρο της Μακεδονίας, μέσα από τα υλικά κατάλοιπα των οικισμών και των νεκροταφείων. Μέσα από τη μελέτη των οικισμών και των νεκροταφείων τους, το μάθημα θα προσπαθήσει να αναδείξει τις ποικίλες όψεις των κοινωνιών που αναπτύχθηκαν στην ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας, την οικονομία τους, την εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου αλλά και του πολυδιάστατου φυσικού περιβάλλοντος που βρέχεται από το Αιγαίο, ορίζεται από την οροσειρά της Πίνδου και τον ποταμό Νέστο και οι πλούσιες κοιλάδες του διαρρέονται από τους μεγαλύτερους ποταμούς της νότιας Βαλκανικής. Μέσα από την εξέταση των διαφορετικών περιοχών της Μακεδονίας, θα αναδειχθούν οι σημαντικές διαφοροποιήσεις στον υλικό πολιτισμό αλλά και στη μορφή των οικισμών που αναπτύσσονται εδώ σε σύγκριση με τη νότια Ελλάδα και το νησιωτικό χώρο και θα γίνει μια προσπάθεια ερμηνείας και ανάλυσης. Ο κύριος στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των πιο πρόσφατων ερμηνευτικών προσεγγίσεων και των αρχαιολογικών ευρημάτων που έχουν εμπλουτίσει και εν μέρει αλλάξει την αντίληψή μας για την πρώιμη αυτή περίοδο στη Μακεδονία. Εκτός από τα έργα αναφοράς για τη μελέτη αυτής της συναρπαστικής και μεταβαλλόμενης περιόδου, τα πιο πρόσφατα άρθρα και επιλεγμένα κεφάλαια από συλλογικά βιβλία θα αποτελέσουν τον κύριο πυρήνα της βιβλιογραφίας αυτού του μαθήματος. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος θα πραγματοποιηθούν εκπαιδευτικές εκδρομές/ασκήσεις σε επιλεγμένους χώρους και μουσεία της περιοχής για την καλύτερη κατανόηση των δεδομένων, ενώ καλεσμένοι ομιλητές θα εμπλουτίσουν τη γνώση μας με νέα δεδομένα και νέες ερμηνευτικές προσεγγίσεις του υλικού πολιτισμού.

Με την ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα έχουν εξοικειωθεί με τα φαινόμενα που χαρακτηρίζουν τη μετάβαση των κοινωνιών στην Εποχή του Σιδήρου και θα μπορούν να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά στην οικιστική ανάπτυξη και τα ταφικά κατάλοιπα έως και το τέλος της αρχαϊκής περιόδου. Οι κοινωνίες δεν εξελίσσονται ευθύγραμμα και συνεπώς οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να μπορούν να διακρίνουν συγχρονίες και ασυγχρονίες στην ιστορική πορεία των κωμών και πόλεων της Μακεδονίας. Επιπλέον, με την εκπόνηση μιας γραπτής εργασίας, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με τα εργαλεία της αρχαιολογικής έρευνας, της σύνθεσης και της παρουσίασης των δεδομένων.

ΑΚΛ 704 Ρωμαϊκή Περίοδος**Ελένη ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ**

Θα δοθεί έμφαση στην εξέταση των διαφόρων κατηγοριών γλυπτικής που απαντούν στον ελλαδικό χώρο στην περίοδο της ρωμαιοκρατίας και κυρίως στην περίοδο της ακμής της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Θα συζητηθεί το πολύπλοκο ζήτημα του «εκρωμαϊσμού», που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, με στόχο να διερευνηθεί σε ποιο βαθμό και με ποιον τρόπο συνδυάζεται η παράδοση με τα νέα στοιχεία που βαθμιαία υιοθετούνται από τη Δύση.

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να μελετήσουν βασικές κατηγορίες της γλυπτικής στη ρωμαϊκή Ελλάδα, να ευαισθητοποιηθούν σε μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν από την εμπλοκή του ερευνητή στο πεδίο που μελετά και να εξασκηθούν στην προφορική και γραπτή παρουσίαση εργασιών και στον σχολιασμό και την κριτική ανάλυση σχετικών άρθρων και μελετών. Απώτερος στόχος είναι να προσφερθούν μέσω του μαθήματος αυτού εξειδικευμένες γνώσεις για τη γλυπτική της ρωμαϊκής περιόδου στον ελλαδικό χώρο.

<https://qa.auth.gr/el/class/1/600223761/M1/edit>

(γ) Ειδίκευση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία**ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ**

ABY 701 Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Αρχαιολογίας II: Η Διαμόρφωση της Βυζαντινής Ζωγραφικής στο β' μισό του 14ου και στον 15ο αι. (Μνημειακή Ζωγραφική, Φορητές Εικόνες, Μικρογραφίες Χειρογράφων)

Μελίνα ΠΑΪΣΙΔΟΥ

Τα μεταπτυχιακά σεμινάρια αφορούν στην εξέταση ζητημάτων της βυζαντινής ζωγραφικής του 14ου και του 15ου αι. Οι παραδόσεις εστιάζουν κυρίως στην εξέλιξη της μνημειακής ζωγραφικής και των φορητών εικόνων στην Κωνσταντινούπολη, τη Θεσσαλονίκη, την Καστοριά, τον Μυστρά και στην περιοχή του Μοράβα (Σερβία). Εξετάζονται οι ποικίλες τάσεις που διαμορφώνονται και προετοιμάζουν τη μετάβαση από τη βυζαντινή στη μεταβυζαντινή ζωγραφική και ερμηνεύονται οι παράμετροί τους. Το μάθημα διαρθρώνεται από εισαγωγικές παραδόσεις, από συζητήσεις άρθρων και από τις παρουσιάσεις των υποχρεωτικών εργασιών εξαμήνου. Στη διάρκεια του εξαμήνου προγραμματίζονται επισκέψεις σε μουσεία, εκθέσεις και μνημεία.

ABY 709 Διάκοσμος και Θεματική του στα Βυζαντινά Μνημεία II

Αθανάσιος ΣΕΜΟΓΛΟΥ

Στο μάθημα ερευνώνται ζητήματα χορηγίας και πώς αυτά αποτυπώνονται στα εικονογραφικά προγράμματα των μνημείων (ναών, αλλά και εικόνων και χειρογράφων σε ένα ευρύτερο πλαίσιο). Προσεγγίζονται θέματα που σχετίζονται την πολιτική ιδεολογία, τις δογματικές συζητήσεις, τον ρόλο της Εκκλησίας αλλά και τον ανταγωνισμό ομάδων μέσα στην αυτοκρατορία. Οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται στην ανάγνωση και αποκωδι-

κοπιοίηση των προγραμμάτων, στην υπογράμμιση του μη «κανονικού», τυπικού και στην ερμηνευτική αντιμετώπισή τους.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΒΥ 701 Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Αρχαιολογίας Ι: Βυζαντινός Υλικός Πολιτισμός. Η Συνεισφορά των Γραπτών Πηγών

Παγώνα ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Το μάθημα εστιάζει στη συνεισφορά των γραπτών πηγών στη γνώση του υλικού πολιτισμού του Βυζαντίου και στις δυνατότητες που αυτές προσφέρουν ως συμπλήρωμα και ερμηνευτικό εργαλείο ως προς την αρχαιολογία και τη μαρτυρία των ίδιων των αντικειμένων. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστούν διαφορετικά γραμματειακά είδη (ιστοριογραφικά κείμενα, ρητορικά είδη – π.χ. εκφράσεις – , επιγράμματα, επιστολές, μοναστικά αρχεία κ.ά.) που αφορούν διαφορετικές εκφάνσεις του βυζαντινού υλικού πολιτισμού (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, μικροτεχνία, νομισματική). Μέσα από επιλεγμένα κείμενα της μέσης και ύστερης βυζαντινής περιόδου και με παράλληλη εξέταση σχετικών υλικών καταλοίπων που διασώζονται έως τις μέρες, οι φοιτητές/τριες θα εξασκηθούν καταρχάς στην κατανόηση των κειμένων αυτών, ενώ στη συνέχεια, θα προχωρήσουν στην κριτική αντιπαραβολή και στο συνδυασμό γραπτών πηγών και αρχαιολογικών τεκμηρίων για την καλύτερη κατανόηση του βυζαντινού υλικού πολιτισμού και της κοινωνίας που τον δημιούργησε.

Το μάθημα αποτελείται από τρία μέρη: α) είδη γραπτών πηγών που προσφέρουν πληροφορίες για τον υλικό πολιτισμό, εργαλεία εντοπισμού και κατανόησής τους, τρόποι παραπομπής στις γραπτές πηγές, β) μέθοδοι προσέγγισης των πληροφοριών των γραπτών πηγών, παγίδες στην αποκωδικοποίηση και ερμηνεία τους, γ) μέθοδοι αξιοποίησης της μαρτυρίας των γραπτών πηγών για την ερμηνεία ή ανασύσταση του βυζαντινού υλικού πολιτισμού με παράλληλη εξέταση σωζόμενων αρχαιολογικών τεκμηρίων.

Στα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος περιλαμβάνεται η βελτίωση της ικανότητας των φοιτητών/τριών κατανόησης βυζαντινών κειμένων, η εξοικείωσή τους με τα γραμματειακά είδη που συνδράμουν στη μελέτη του υλικού πολιτισμού και τις ιδιαιτερότητές τους και η εμπέδωση της αναγκαιότητας συνδυασμού γραπτών και αρχαιολογικών πηγών για την κατανόηση του βυζαντινού υλικού πολιτισμού και της κοινωνίας που τον δημιούργησε.

ΑΒΥ 703 Υλικά Αντικείμενα του Βυζαντινού Πολιτισμού Ι

Αναστάσιος ΤΑΝΤΣΗΣ

Το μάθημα για το παρόν εξάμηνο θα επικεντρωθεί στην μελέτη της αρχαιολογίας των πόλεων και οικισμών της Μικράς Ασίας και της Συρίας κατά τη Βυζαντινή περίοδο. Το μάθημα θα ξεκινήσει με μια σύντομη σειρά εισαγωγικών διαλέξεων, στις οποίες θα αναπτυχθεί η ιστορία της έρευνας, η βιβλιογραφία καθώς και τα βασικά ερευνητικά και μεθοδολογικά ζητήματα στην πραγμάτευση του θέματος.

Στη συνέχεια οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα κληθούν να συγγράψουν εργασία βασιζόμενοι/ες στην υπάρχουσα βιβλιογραφία για ομάδες οικισμών στις εν λόγω περιοχές. Πριν από την τελική παράδοση οι εργασίες θα παρουσιαστούν στο μάθημα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν εξοικειωθεί με την βιβλιογραφία επί του θέματος, καθώς και με τα ερευνητικά και μεθο-

δολογικά προβλήματα στην έρευνα και ανάλυση του υλικού που έχει προκύψει από την αρχαιολογική έρευνα στις πόλεις της Μικράς Ασίας και της Συρίας, στις οποίες το σημαντικό ερώτημα παραμένει η έννοια των μετασχηματισμών στην μετάβαση από τη Ρωμαϊκή στην Βυζαντινή εποχή και οι ασυνέχειες που ακολούθησαν. Επιπλέον θα είναι σε θέση να οργανώσουν βιβλιογραφική ερευνητική εργασία με ορθή χρήση και αναφορά στην βιβλιογραφία και να την παρουσιάσουν σε κοινό.

5. ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Πληροφορίες για δικαιώματα των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε θέματα στέγασης/στεγαστικού επιδόματος, σίτισης, ασφάλισης/υγειονομικής περίθαλψης, συμμετοχής σε ανασκαφές, για την ανεξάρτητη αρχή του Συνηγόρου του Φοιτητή κ.λπ. ,μπορεί κανείς να ανατρέξει στον Οδηγό Προπτυχιακών Σπουδών (Μέρος Γ΄).

Β΄ Κύκλος Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΦΕΚ 4980, Β΄ 27.10.2021)

Άρθρο 1.

Γενικές Αρχές

Οι Διδακτορικές Σπουδές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης και της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και οδηγούν στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

Το Διδακτορικό Δίπλωμα αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο, ο οποίος πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και την ουσιαστική συνεισφορά του/της κατόχου του στην εξέλιξη της επιστήμης και της γνώσης στον αντίστοιχο επιστημονικό κλάδο.

Στον παρόντα Κανονισμό αποτυπώνονται η δομή και οι κανόνες λειτουργίας του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπως αυτός καταρτίστηκε με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος (αριθμ. συνεδρ. 447/20.05.2021).

Άρθρο 2.

Νομικό και Θεσμικό πλαίσιο

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου ΣΤ του ν. 4485/2017 (ΦΕΚ.114/4-8-17, τ. Α΄) και των εν ισχύει ευρισκομένων διατάξεων και αποφάσεων.

Άρθρο 3.

Δικαίωμα Υποβολής Αίτησης

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στο Τμήμα έχουν όσοι/ες πληρούν τις κάτωθι προϋποθέσεις:

- Είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ) της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής.

- Είναι κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Α.Ε.Ι. (στο εξής: Δ.Μ.Σ.) της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου ιδρύματος της αλλοδαπής ή είναι κάτοχοι ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου κατά το άρθρο 46 του ν. 4485/2017.

- Έχουν βαθμό ΔΜΣ από οκτώ και άνω ή ισότιμο βαθμό βάσει των κριτηρίων του ΔΟΑΤΑΠ.

- Έχουν πιστοποιημένη γνώση, επιπέδου Γ2 σε μία εκ των τεσσάρων ευρωπαϊκών γλωσσών (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά) ή εναλλακτικά δύο ξένων γλωσσών σε επίπεδο τουλάχιστον Β2. Έχουν πιστοποιημένη γνώση επιπέδου Γ2 σε μία εκ των τεσσάρων ευρωπαϊκών γλωσσών (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά) ή εναλλακτικά δύο ξένων γλωσσών σε επίπεδο τουλάχιστον Β2 σύμφωνα με τα πιστοποιητικά που αναγράφονται στο άρθρο 28 του Π.Δ. 50/2011 ως ισχύει (ΦΕΚ 39/τ. Α΄/05.03.2011. Η γνώση ξένης γλώσσας αποδεικνύεται και με τους εξής τρόπους: α) Κρατικό Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας επιπέδου Γ1 και Β2 αντίστοιχα, κατά τα οριζό-

μενα στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2740/1999 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του ν. 3149/2003, β) Πτυχίο Ξένης Γλώσσας και Φιλολογίας ή Πτυχίο Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας της ημεδαπής ή αντίστοιχο και ισότιμο σχολών της αλλοδαπής, γ) Πτυχίο, προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ή διδακτορικό δίπλωμα οποιουδήποτε αναγνωρισμένου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής, δ) Απολυτήριο ξένων σχολείων (Ν. 4186/2013, ΦΕΚ 193/Α, αρ. 35) που λειτουργούν στην Ελλάδα μαζί με πιστοποιητικό αναγνώρισης γλωσσομάθειας, ε) Απολυτήριο τίτλο ισότιμο των ελληνικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον έχει αποκτηθεί μετά από κανονική φοίτηση τουλάχιστον έξι ετών στην αλλοδαπή (επίπεδο Γ2). στ) Απολυτήριο ή πτυχίο σχολείου της αλλοδαπής δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τριετούς τουλάχιστον φοίτησης (επίπεδο Β2). Η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας δεν αποδεικνύει τη γνώση ξένης γλώσσας (Π.Δ. 347/2003). Οι υποψήφιοι που είναι κάτοχοι της σχετικής άδειας πρέπει να προσκομίσουν επικυρωμένο αντίγραφο και ακριβή μετάφραση του τίτλου σπουδών βάσει του οποίου εκδόθηκε η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας.

Άρθρο 4.

Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος είναι τουλάχιστον τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Ο μέγιστος χρόνος εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής ορίζεται στα πέντε (5) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο παραπάνω χρόνος δύναται να παραταθεί για ένα επιπλέον έτος, μετά από αίτηση του/ της υποψηφίου/ας και τεκμηριωμένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας μπορεί να αιτηθεί αναστολή ενός (1) πλήρους ημερολογιακού έτους για λόγους στράτευσης, κήσης και σοβαρούς λόγους υγείας με αίτησή του/της, η οποία συνοδεύεται από ομόφωνη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών. Η αίτηση εγκρίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Κατά τη διάρκεια της αναστολής αίρεται η ιδιότητά του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα και τα εξ αυτής απορρέοντα δικαιώματα. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στον μέγιστο συνολικό χρόνο εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

Αλλαγή τίτλου ή εξειδίκευση τίτλου μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος εντός των τριών πρώτων ετών από τον ορισμό της Επιτροπής. Αλλαγή θέματος στην υπό εκπόνηση διδακτορική διατριβή μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Άρθρο 5.

Δικαιώματα / Παροχές και Υποχρεώσεις Υποψηφίων Διδακτόρων

1. Δικαιώματα / Παροχές

Οι Διδακτορικές Σπουδές προσφέρονται δωρεάν.

Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής διατηρούν πλήρη τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές/ριες του Β΄ κύκλου σπουδών. Ενδεικτικά αναφέρονται: τεχνολογική και οικονομική υποστήριξη, βραβεία, υποτροφίες, φοιτητική μέριμνα, εκπροσώπηση σε συλλογικά Όργανα, μετάβαση για ένα χρονικό διάστημα σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού μέσω του Προγράμματος Erasmus κ.ά.

Επιπλέον, οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος.

2. Υποχρεώσεις

Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας έχει υποχρέωση ανανέωσης της εγγραφής του/της κάθε ακαδημαϊκό έτος με αίτηση που καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 6.

Συμμετοχή Υποψηφίων Διδασκόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος (άρθρο 9 παρ. 3 εδάφιο ε' του ν. 3685/2008 που παραμένει σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 88 περ. α' του ν.4485/2017) και κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται σε υποψήφιους/ες διδάκτορες η επικουρία μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο με ωριαία αντιμισθία, η οποία επιβαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό του Ιδρύματος.

Άρθρο 7.

Διαδικασία Επιλογής Υποψηφίων Διδασκόντων

Το Τμήμα μπορεί να προκηρύσσει θέσεις υποψηφίων διδασκόντων τον μήνα Ιανουάριο και τον μήνα Μάιο εκάστου έτους ύστερα από εισήγηση των Τομέων και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Οι θέσεις δημοσιοποιούνται αναρτώμενες ηλεκτρονικά στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος. Οι αιτήσεις με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά θα κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός του Β' δεκαπενθημέρου του Μαρτίου και Σεπτεμβρίου αντίστοιχα.

• Ο/Η ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ/Α

Ο/Η υποψήφιος/α υποβάλλει στις ημερομηνίες που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών σχετική Αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος.

Στην αίτηση αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος, η γλώσσα συγγραφής -η οποία μπορεί κατά περίπτωση και ύστερα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος να είναι διάφορη της ελληνικής-, καθώς και ο/η προτεινόμενος/η ως επιβλέπων/ουσα της διδακτορικής διατριβής, ο/η οποίος/α ανήκει σε όσους/ες έχουν δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικής διατριβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39 του ν.4485/2017 και στο άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού.

Η αίτηση συνοδεύεται-εκτός από τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού δικαιολογητικά-από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του/της υποψηφίου/ας, διεξοδική και τεκμηριωμένη ερευνητικά και βιβλιογραφικά ερευνητική πρόταση, βεβαίωση του/της προτεινόμενου/ης επιβλέποντα/ουσας με την οποία συναινεί στην επίβλεψη της προς εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, δύο συστατικές επιστολές (προαιρετικά), ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα (εφόσον υπάρχουν).

• ΤΟ ΤΜΗΜΑ

Η Συνέλευση του Τμήματος, με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί, ορίζει ανά γνωστικό αντικείμενο και ειδίκευση τριμελή επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Η κάθε Επιτροπή εξετάζει τις υποβληθείσες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί σε συνέντευξη τον/ την υποψήφιο/α.

Κατόπιν, η κάθε Επιτροπή υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος εισήγηση με αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους ο/η υποψήφιος/α πληροί ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να γίνει δεκτός/ή. Επίσης, προτείνει τον/την επιβλέποντα/ουσα, εφόσον αυτός/η δεν έχει προταθεί από τον/την υποψήφιο/α. Σε κάθε περίπτωση η τελική απόφαση ανάγεται στην αρμοδιότητα της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η Συνέλευση του Τμήματος, συνεκτιμώντας το υπόμνημα της Επιτροπής, εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του/της υποψηφίου/ας. Στην ίδια απόφαση, η

Συνέλευση δύναται να καθορίσει ως προϋπόθεση για την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής του/ της υποψηφίου την παράλληλη επιτυχή παρακολούθηση μαθήματος/ων ή άλλες συναφείς με την επιστημονική έρευνα υποχρεώσεις.

Άρθρο 8.

Επίβλεψη Διδακτορικής Διατριβής

1. Δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικών διατριβών έχουν τα μέλη Δ.Ε.Π. α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο του οικείου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή ερευνητές Α΄, Β΄ ή Γ΄ βαθμίδας από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στον/στην επιβλέποντα/ουσα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν.4485/2017, την επίβλεψη της διδακτορικής διατριβής, και, λαμβάνοντας υπόψη και τη σχετική πρόταση του/της επιβλέποντος/ουσας, ορίζει τα λοιπά μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, με αρμοδιότητα να πλαισιώνουν και να υποστηρίζουν την εκπόνηση και συγγραφή της.

3. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχουν ως μέλη ο/η επιβλέπων/ουσα και δύο ακόμη μέλη Δ.Ε.Π. α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο καθηγητή από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. ή καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής και έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή. Ως μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι δυνατόν να ορίζονται και μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία είναι σε άδεια. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχει τουλάχιστον ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από τις τρεις πρώτες βαθμίδες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος δεν δύναται να επιβλέπει περισσότερες από πέντε (5) διδακτορικές διατριβές. Η υπέρβαση του ανωτέρω αριθμού είναι δυνατή μόνο κατόπιν τεκμηριωμένης πρότασης προς τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Οι περιπτώσεις συνεπίβλεψης διδακτορικών διατριβών δεν θα προσμετρώνται στο σύνολο.

4. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο/η επιβλέπων/ουσα εκλείψει ή διαπιστωμένα αδυνατεί να τελέσει χρέη επιβλέποντος/ουσας για μεγάλο χρονικό διάστημα, η Συνέλευση του Τμήματος, εκτιμώντας τις περιστάσεις, αναθέτει σε άλλον/η την επίβλεψη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, κατόπιν αίτησης του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα και σύμφωνης γνώμης του/της νέου/ας προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ουσας. Σε διαφορετική περίπτωση, ένα από τα άλλα δύο (2) μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής αναλαμβάνουν χρέη επιβλέποντος/ουσας, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψήφιων διδακτόρων.

5. Αν ο/η αρχικός/η επιβλέπων/ουσα μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι. συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος/ουσας των διδακτορικών διατριβών που έχει αναλάβει και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα, όπου ξεκίνησε η εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής. Αν ο ο/η αρχικός/η επιβλέπων/ουσα συνταξιοδοτηθεί, ακολουθείται η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

6. Η Γραμματεία του Τμήματος οφείλει να αναρτήσει στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, το όνομα του/της υποψηφίου/ας Διδάκτορα, τον τίτλο και σύντομη περίληψη της διδακτορικής διατριβής, το όνομα του/της επιβλέποντος/ουσας και των άλλων μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Άρθρο 9.**Εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής με Συνεπίβλεψη**

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι δυνατό να συνεργάζεται, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 του ν.4485/2017, με Τμήματα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα του άρθρου 13Α του ν.4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, για την εκπόνηση διατριβών με συνεπίβλεψη. Τα σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης, χορήγησης ενιαίου ή χωριστού τίτλου κ.α., προβλέπονται στο οικείο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας που καταρτίζεται.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι δυνατό επίσης να συνεργάζεται με αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής για την εκπόνηση διατριβών με συνεπίβλεψη. Τα σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης, χορήγησης ενιαίου ή χωριστού τίτλου κ.α., προβλέπονται στο οικείο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας που καταρτίζεται σύμφωνα με όσα ορίζει η απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με αριθμό 41931/Ζ1/13-3-2018 (ΦΕΚ 972/τ. Β'/19-3-2018).

Άρθρο 10.**Διαδικασία Εκπόνησης**

Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας στο διάστημα μεταξύ Ιανουαρίου-Μαρτίου εκάστου έτους παρουσιάζει προφορικά ενώπιον της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και υποβάλλει εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής του/της διατριβής και τη συμμετοχή του/της στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες του Τομέα.

Αντίγραφο του υπομνήματος καθώς και σχόλια επ' αυτού από τον/την επιβλέποντα/ουσα ή την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή και των εκθέσεων προόδου, καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα.

Άρθρο 11.**Αξιολόγηση Διδακτορικής Διατριβής**

Μετά την ολοκλήρωση εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας υποβάλλει αίτηση στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, διά της Γραμματείας, για δημόσια υποστήριξη και αξιολόγησή της.

Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή, αποφασίζει την έγκριση ή την αιτιολογημένη απόρριψη της αίτησης. Εφόσον αυτή εγκριθεί, συντάσσει αναλυτική Εισηγητική Έκθεση εντός τριάντα ημερών. Στην Εισηγητική Έκθεση καταγράφεται η ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και προτείνεται ο ορισμός Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα. Εάν η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή δεν εγκρίνει την αίτηση του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα, του/της δίνει αναλυτικά επιστημονικές παρατηρήσεις - βελτιώσεις, καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης εντός του ανώτατου χρονικού ορίου που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό για την ολοκλήρωση διδακτορικής διατριβής.

Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά την κατάθεση θετικής Εισηγητικής Έκθεσης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, ορίζει Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή για την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα εντός του προβλεπόμενου από τον παρόντα κανονισμό ανώτατου χρονικού ορίου. Σε αυτή μετέχουν τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και τέσσερα επιπλέον μέλη που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 39 παρ.2 β' εδάφιο του ν. 4485/2017 και έχουν την ίδια ή συναφή ειδικότητα με το επιστημονικό πεδίο της διδακτορικής διατριβής. Τα τέσσερα τουλάχιστον από τα μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής θα πρέπει να προέρχονται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Στην περίπτωση που δεν υφίσταται αυτή η δυνατότητα τότε μπορεί να προέρχονται από άλλα

Τμήματα του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι., Ιδρύματος ή ερευνητικού κέντρου της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή έχει δικαίωμα πρότασης των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Προκειμένου να συγκροτηθεί η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή, τα αφυπηρηθέντα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής αντικαθίστανται από νέα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 39 παρ.2 β' εδάφιο του ν. 4485/2017. Τα αφυπηρηθέντα μέλη δικαιούνται να παρευρεθούν στη διαδικασία δημόσιας παρουσίασης και αξιολόγησης με δικαίωμα λόγου, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία βρίσκονται σε άδεια δύνανται να συμμετέχουν ως μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας υποστηρίζει τη διδακτορική διατριβή του περίπου επί ημίωρο και ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής σε δημόσια προφορική δοκιμασία που γίνεται το μέγιστο εντός 60 ημερών μετά τον ορισμό της Επιτροπής. Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία τουλάχιστον των τεσσάρων (4) μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης. Πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής είναι το αρχαιότερο από τα μέλη της, εφόσον είναι καθηγητής πρώτης βαθμίδος του Τμήματος, αλλιώς το αρχαιότερο από τα μέλη αυτής της επιτροπής το οποίο ανήκει στα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος με εξαίρεση τον/την επιβλέποντα / επιβλέπουσα καθηγητή.

Ο/Η υποψήφιος/α επίσης απαντά στις ερωτήσεις των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και των μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής έχουν τυχόν αφυπηρητήσει. Η όλη διαδικασία δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δυο (2) ώρες.

Στη συνέχεια ο/η υποψήφιος/α αποχωρεί και η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή συσκέπτεται και κρίνει τη διατριβή ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και την συμβολή της στην επιστήμη και με βάση αυτά τα κριτήρια διατυπώνει την τελική της κρίση και τη βαθμολογεί.

Η έγκριση και αξιολόγηση βεβαιώνεται με σχετικό Πρακτικό. Η διδακτορική διατριβή εγκρίνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον πέντε (5) μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Το Πρακτικό υπογράφεται από όλα τα συμμετέχοντα στη διαδικασία της αξιολόγησης της διατριβής μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και διαβιβάζεται διά της Γραμματείας και ανακοινώνεται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Η εγκριθείσα διδακτορική διατριβή αξιολογείται με ένα από τους εξής χαρακτηρισμούς:

- Άριστα με διάκριση (σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο με ομόφωνη απόφαση της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής)

- Άριστα

- Λίαν Καλώς

- Καλώς

Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγόρευσης, καθώς και τη δυνατότητα χορήγησης των σχετικών βεβαιώσεων ο / η υποψήφιος /α διδάκτορας οφείλει να προσκομίσει στη Γραμματεία του Τμήματος βεβαίωση του / της επιβλέποντος/ουσας ότι συμπεριέλαβε στο τελικό κείμενο της εγκριθείσας διδακτορικής διατριβής το σύνολο των διορθώσεων-παρατηρήσεων που του υποδείχθηκαν από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή κατά τη δημόσια προφορική δοκιμασία.

Άρθρο 12.

Αναγόρευση και Καθομολόγηση Διδακτόρων

Η Συνέλευση αναγορεύει και καθομολογεί τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα σε δημόσια Συνεδρίαση του Τμήματος, παρουσία του/της υποψήφιου/ας Διδάκτορα. Ο Πρόεδρος του Τμήματος θέτει υπόψη του Σώματος το Πρακτικό, που πιστοποιεί την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας προφορικής παρουσίασης και αξιολόγησης της διδακτορικής διατριβής και ακολουθεί η αναγόρευση και καθομολόγηση του/της υποψηφί-

ου/ας σε Διδάκτορα του Τμήματος. Στη Συνεδρίαση παρίσταται ο/η Πρύτανης, ή ο / η Αντιπρύτανης/νις ενώ μπορεί να παρίσταται και ο/η Κοσμήτορας.

Η τελετή αναγόρευσης και καθομολόγησης, καθώς και ο τύπος του Διδακτορικού Διπλώματος του/της Διδάκτορος ακολουθεί τα Πρότυπα σχετικών αποφάσεων της Συγκλήτου Α.Π.Θ.

Η τελετή διενεργείται τρεις (3) φορές ανά ακαδημαϊκό έτος.

Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας πριν από την αναγόρευση και καθομολόγηση του/της από την Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αιτηθεί χορήγηση Βεβαίωσης Επιτυχούς Αποπεράτωσης.

Στον/στην Διδάκτορα χορηγείται Αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος. Το Διδακτορικό Δίπλωμα (μεμβράνη), υπογράφεται από τον/την Πρύτανη, τον/την Πρόεδρο και τον/την Προϊστάμενο/η Γραμματείας του Τμήματος και φέρει τη σφραγίδα του Α.Π.Θ¹.

Άρθρο 13.

Μορφή της Διδακτορικής Διατριβής και αριθμός αντιτύπων

Η διδακτορική διατριβή στη μορφή κατάθεσης είναι γραμμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή με επιμέλεια και σε χαρτί 80 gr τουλάχιστον, με έντυπο εξώφυλλο και χαρτοβιβλιοδετημένη. Αν περιέχει εικόνες και σχέδια, αυτά πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να δηλώνεται η προέλευση των εικόνων και των σχεδίων. Στο τέλος της διδακτορικής διατριβής πρέπει να υπάρχει επαρκής περίληψη σε ξένη γλώσσα. Η διδακτορική διατριβή δεν πρέπει να έχει κυκλοφορήσει πριν από την τελική της κρίση.

Στο εξώφυλλο της αναγράφεται το Πανεπιστήμιο, η Σχολή και το Τμήμα, ο Τομέας, το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα, ο τίτλος της και η ένδειξη "Διδακτορική Διατριβή". Στο εσώφυλλο: Ονοματεπώνυμο του συγγραφέα, τίτλος της, η ένδειξη «Διδακτορική Διατριβή» και η διατύπωση «Υποβλήθηκε στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, οικείου Τομέα». Στο κάτω μέρος του εσώφυλλου αναγράφονται τα ονόματα των μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής και της Επταμελούς Εξεταστικής επιτροπής. Στην τέταρτη σελίδα γράφονται το ονοματεπώνυμο, το Πανεπιστήμιο, ο τίτλος της διδακτορικής διατριβής. Στο κάτω μέρος της τέταρτης σελίδας σημειώνεται η φράση: "Η έγκριση της παρούσης Διδακτορικής Διατριβής από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. δεν συνεπάγεται αποδοχή των απόψεων των συγγραφέων" (ν. 5343/1932 αρθρ. 202 παρ. 2).

Η διδακτορική διατριβή υποβάλλεται σε οκτώ (8) αντίτυπα με τη μορφή που ορίζει η προηγούμενη παράγραφος. Από αυτά επτά (7) διατίθενται στα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής και το ένα (1) στη Γραμματεία του Τμήματος. Αν η διδακτορική διατριβή εγκριθεί, ο υποψήφιος έχει υποχρέωση, προκειμένου να του απονεμηθεί ο τίτλος, να καταθέσει στη Γραμματεία του Τμήματος άλλα τρία (3) αντίτυπα της τελικής μορφής της διδακτορικής διατριβής σε ηλεκτρονική μορφή (PDF), τα οποία διανέμονται ως εξής:

1. Ένα (1) στην Κεντρική Βιβλιοθήκη - Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου.
2. Ένα (1) στο Σπουδαστήριο του οικείου Τομέα του Τμήματος.
3. Ένα (1) στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (Ε.Κ.Τ.) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

Επίσης ταυτόχρονα με την κατάθεση των τριών αντιτύπων ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει περίληψη έκτασης 150 λέξεων στην ελληνική και Αγγλική γλώσσα στη Γραμματεία του Τμήματος προς δημοσίευση στον ιστότοπο του Τμήματος.

Πριν χορηγηθεί το Αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος του Διδάκτορα, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να συμπληρώσει ειδικό έντυπο του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Ε.Κ.Τ.) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Ε.Ι.Ε.) με περίληψη της διδακτορικής διατριβής και επιστημονικά στοιχεία που αφορούν στο περιεχόμενό της και να αποστείλει τα

¹ Απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρίαση με αριθμό 2913/23-7-2015, έγγραφο με αριθμό 5288/4-11-2015) με θέμα: «Εξορθολογισμός της Γραμματειακής Υποστήριξης των Σχολών και Τμημάτων του Α.Π.Θ.».

έντυπα αυτά, καθώς και ένα αντίτυπο της διδακτορικής διατριβής στο Ε.Κ.Τ. του Ε.Ι.Ε για την ενημέρωση του Εθνικού Αρχείου ελληνικών διδακτορικών διατριβών.

Άρθρο 14.

Λόγοι Διαγραφής

Η Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή Υποψηφίου/ας Διδάκτορα η οποία συνεπάγεται και την αφαίρεση του θέματος και του τίτλου της διδακτορικής διατριβής. Στην απόφαση τεκμηριώνονται οι λόγοι διαγραφής.

Λόγοι διαγραφής θεωρούνται: Η υπέρβαση του ανώτατου προβλεπόμενου από τον παρόντα κανονισμό χρονικού ορίου, συμπεριλαμβανομένης της παρατάσεως. Δύο τουλάχιστον συνεχόμενες αρνητικές εκθέσεις προόδου ή μη τήρηση των προβλεπόμενων από το άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού υποχρεώσεων. Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας διαγράφεται αυτοδίκαια μετά από αίτησή του/της.

Άρθρο 15.

Λογοκλοπή/παράλειψη Αναφοράς σε χρησιμοποιηθείσα βιβλιογραφία

Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Ενδείξεις λογοκλοπής στο έργο του/της υποψηφίου/ας, είτε αυτή τεκμηριώνεται μέσω της αντιγραφής εργασίας άλλου συγγραφέα, είτε της χρησιμοποίησης εργασίας άλλου συγγραφέα, δημοσιευμένης ή μη, χωρίς τη σχετική αναφορά, συνιστούν λόγους διαγραφής του/της υποψηφίου/ας διδάκτορα και εφόσον εντοπισθούν μετά την αναγόρευσή του/της σε Διδάκτορα, αφαίρεσης του αντίστοιχου τίτλου.

Άρθρο 16.

Μεταβατικές διατάξεις

Όλοι/ες οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες του Τμήματος με έτος εισαγωγής 2018-2019 και εξής μετά την έγκριση και δημοσίευση του παρόντος Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών, εντάσσονται στις διατάξεις του ν.4485/2017 και στον παρόντα Κανονισμό. Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες του Τμήματος με έτος εισαγωγής έως και 2017-2018 υπόκεινται στην ισχύουσα γι' αυτούς/ές νομοθεσία. Όσοι/ες έχουν υπερβεί την ανώτατη διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, δηλ. τα πέντε έτη και πλέον, υποχρεούνται στην άμεση ολοκλήρωσή της. Όλα τα επιμέρους ελάσσονα ζητήματα που ενδεχομένως ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού, θα αντιμετωπίζονται με αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Επικαιροποίηση του Κανονισμού Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής
Έρευνας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
[απόφαση Συγκλήτου αριθμ. 1799/15-1-2021
(ΦΕΚ 267/τ.Β΄/27-1-2021)]

Για λόγους διευκόλυνσης της ανάγνωσης και σύνταξης του κειμένου, χρησιμοποιούνται μετά την πρώτη αναφορά οι εξής συντομογραφίες:

Μεταδιδακτορική έρευνα: ΜΕ

Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια: ΜΕΕρ

Επιβλέπων καθηγητής, Επιβλέπουσα καθηγήτρια: ΕπΚα

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: ΑΠΘ

Άρθρο 1. Γενικές Διατάξεις

1.1. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ενθαρρύνει και παρέχει σε νέους επιστήμονες τη δυνατότητα εκπόνησης ΜΕ σε πεδία που εμπίπτουν στα ερευνητικά ενδιαφέροντα και στα γνωστικά αντικείμενα των Ακαδημαϊκών Μονάδων και των θεσμοθετημένων Εργαστηρίων του, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό.

1.2. Ως μεταδιδακτορική νοείται η έρευνα που εκπονείται από κάτοχους Διδακτορικού Διπλώματος, με στόχο την επίλυση ειδικών επιστημονικών προβλημάτων και την ανάπτυξη νέων ερευνητικών κατευθύνσεων σε πεδία αιχμής.

1.3. Βασικοί στόχοι της εκπόνησης ΜΕ στο ΑΠΘ είναι οι ακόλουθοι:

- Η επέκταση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής διατριβής των ερευνητών/ερευνητριών σε νέες επιστημονικές κατευθύνσεις.
- Η υποστήριξη νέων επιστημόνων ικανών να συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, της έρευνας και της καινοτομίας ιδιαίτερα σε τομείς αιχμής.
- Η διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας και η μεταφορά τεχνολογίας.
- Η ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της επιστημονικής έρευνας.
- Η ανάδειξη του ακαδημαϊκού κύρους και η διεθνής διάκριση του ερευνητικού έργου του ΑΠΘ.

Άρθρο 2. Αρμόδια όργανα για την εκπόνηση μεταδιδακτορικής έρευνας

Αρμόδια όργανα για την οργάνωση και λειτουργία της ΜΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες κείμενες διατάξεις, είναι τα ακόλουθα:

2.1 Η Σύγκλητος του ΑΠΘ, που είναι αρμόδια για την έγκριση του Κανονισμού Εκπόνησης ΜΕ.

2.2 Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος, που έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Προκήρυξης θέσεων μεταδιδακτόρων ερευνητών/ερευνητριών (ΜΕΕρ),
- Καθορισμού προσόντων των ΜΕΕρ,
- Έγκρισης των αιτημάτων εκπόνησης ΜΕ,
- Ρυθμίσεων άλλων θεμάτων που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία της ΜΕ,
- Έκδοσης βεβαίωσης περάτωσης ΜΕ.

Άρθρο 3. Διαδικασία έγκρισης μεταδιδακτορικής έρευνας

3.1 Τα Τμήματα δύνανται να προκηρύσσουν θέσεις ΜεΕρ, τις οποίες δημοσιεύουν στην ιστοσελίδα τους. Στην προκήρυξη/πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος θέσεων ΜεΕρ αναφέρονται τα γνωστικά αντικείμενα/πεδία στα οποία θα διεξαχθεί η μεταδιδακτορική έρευνα, οι όροι και η καταληκτική ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων, καθώς και οι υποχρεώσεις των ΜεΕρ σχετικά με τη συμμετοχή τους στην έρευνα και διδασκαλία, με τα παραδοτέα και την ολοκλήρωση εκπόνησης της ΜΕ.

3.2 Τα Τμήματα σε ημερομηνίες που ορίζονται από τις Συνελεύσεις τους, δέχονται αιτήσεις από ενδιαφερόμενους ερευνητές/ ενδιαφερόμενες ερευνήτριες, οι οποίες κατατίθενται στις Γραμματείες τους. (βλ. υπόδειγμα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α). Η ελάχιστη προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων είναι δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες από τη δημοσίευση της προκήρυξης/πρόσκλησης.

3.3. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση ΜΕ έχουν οι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος από ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου σπουδών από ιδρύματα της αλλοδαπής, όπως αυτό διαπιστώνεται από τα μητρώα του ΔΟΑΤΑΠ, και διαθέτουν ερευνητική εμπειρία σε επιστημονικό πεδίο ίδιο ή συναφές με αυτό της διδακτορικής τους διατριβής μετά την απόκτηση του διδακτορικού τους διπλώματος.

3.4. Οι υποψήφιοι/υποψήφιες οφείλουν να έχουν άριστη γνώση της γλώσσας στην οποία θα δημοσιεύσουν τα αποτελέσματα της ΜΕ.

Στην αίτηση δύναται να αναγράφεται το όνομα του μέλους ΔΕΠ (από τις βαθμίδες του καθηγητή, του αναπληρωτή ή του επίκουρου καθηγητή ή του ομότιμου καθηγητή του Τμήματος), υπό την επίβλεψη του οποίου επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος υποψήφιος να πραγματοποιήσει ΜΕ. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- αντίγραφο πτυχίου ή διπλώματος ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου σπουδών ιδρυμάτων της αλλοδαπής
- αντίγραφο Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου σπουδών ιδρυμάτων της αλλοδαπής (εφόσον υπάρχει)
- αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος από ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου σπουδών ιδρυμάτων της αλλοδαπής
- αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα
- κατάλογο επιστημονικών εργασιών που έχουν δημοσιευθεί/εκπονηθεί
- αναφορά ερευνητικής εμπειρίας μετά την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος
- πρόταση εκπόνησης ΜΕ βάσει της οποίας θα τεκμαίρεται η σημασία και η συμβολή της στην επιστήμη, σύμφωνα με το Υπόδειγμα που έχει καθιερώσει το Τμήμα (βλ. υπόδειγμα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β).

Επιπλέον δικαιολογητικά ή ειδικότερες ρυθμίσεις, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, είναι δυνατόν να προβλέπονται στη σχετική προκήρυξη, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.

3.5. Η Γραμματεία του Τμήματος, στην οποία υποβάλλονται οι αιτήσεις με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κάθε υποψηφίου, πρωτοκολλεί τις αιτήσεις και τις διαβιβάζει στη Συνέλευση του Τμήματος.

3.6. Για κάθε προκήρυξη/πρόσκληση, συγκροτείται με απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία αποτελείται από τρία (3) τακτικά μέλη που ορίζονται με ισάριθμα αναπληρωματικά με αντικείμενο την αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης προέρχονται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Η Επιτροπή μετά τον έλεγχο της πληρότητας των απαραίτητων δικαιολογητικών εξετάζει/αξιολογεί τη συνάφεια της πρότασης με τα γνωστικά αντικείμενα, που καθορίζονται στην προκήρυξη/πρόσκληση και την επιστημονική της αρτιότητα και συντάσσει πίνακες κατάταξης, επιτυχόντων και απορριπτέων με ρητή αναφορά του λόγου αποκλεισμού τους. Με απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος εγκρίνονται οι πίνακες κατάταξης, επιτυχόντων και απορριπτέων υποψηφίων, οι οποίοι και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

3.7. Κατά των αποτελεσμάτων κάθε προκήρυξης/πρόσκλησης, οι υποψήφιοι μπορούν να ασκήσουν ένσταση εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερολογιακών ημερών από την ανάρτησή τους ενώπιον της Επιτροπής Ενστάσεων, που συγκροτείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και αποτελείται από τρία (3) τακτικά μέλη, που ορίζονται με ισάριθμα αναπληρωματικά, που προέρχονται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Τα μέλη της Επιτροπής Ενστάσεων απαγορεύεται να ταυτίζονται με τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης. Η Επιτροπή Ενστάσεων εξετάζει τις ενστάσεις που έχουν υποβληθεί και εισηγείται αιτιολογημένα προς τη Συνέλευση του Τμήματος την αποδοχή ή την απόρριψή τους. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κυρώνονται οι οριστικοί πίνακες αποτελεσμάτων και κοινοποιείται η απόφαση επί κάθε ένστασης προς τον υποψήφιο. Αν η Συνέλευση διαπιστώσει παράβαση του νόμου ή άλλης κανονιστικής πράξης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από ένσταση μπορεί να αποφασίσει την επανάληψη της προκήρυξης ολικώς ή μερικώς.

Άρθρο 4.**Απονομή τίτλου Μεταδιδακτορικού/-κής Ερευνητή/-τριας**

4.1 Στους επιλεγέντες απονέμεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ο τίτλος του ΜεΕρ και εγγράφονται στο Ειδικό Μητρώο που τηρείται στη Γραμματεία του Τμήματος σύμφωνα με το άρθρο 12 του παρόντος. Η ημερομηνία λήψης της απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος για αποδοχή ΜεΕρ, αποτελεί την ημερομηνία έναρξης της ΜΕ.

4.2 Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της μεταδιδακτορικής έρευνας, οι ΜεΕρ χρησιμοποιούν τον τίτλο: «Μεταδιδακτορικός Ερευνητής» του Τμήματος...(υποδοχής)... του ΑΠΘ. Χρησιμοποιούν επίσης τον τίτλο και τα στοιχεία του Τμήματος με σεβασμό στη φήμη του Πανεπιστημίου και τους Κανόνες Ηθικής και Δεοντολογίας.

4.3 Οι ΜεΕρ εκδίδουν υποχρεωτικά ακαδημαϊκή ταυτότητα μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, η οποία παρέχεται σε συνεργασία με την ανώνυμη εταιρεία του Ελληνικού Δημοσίου με την επωνυμία «Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας Α.Ε.» (Ε.Δ.Υ.Τ.Ε. Α.Ε.) που εποπτεύεται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Άρθρο 5.**Χρονική διάρκεια εκπόνησης μεταδιδακτορικής έρευνας - Επίβλεψη**

5.1 Η χρονική διάρκεια εκπόνησης της ΜΕ δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία έναρξης και όχι μεγαλύτερη από τριάντα έξι (36) μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύνανται οι ΜεΕρ να αιτούνται παράταση, με σχετική τεκμηρίωση. Στην περίπτωση αυτή ο ΕπΚα υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος έκθεση Αξιολόγησης της ΜΕ, εκθέτοντας τη συνολική πρόοδο της έρευνας, βάσει της οποίας αξιολογείται και η σκοπιμότητα της αιτούμενης παράτασης. Η Συνέλευση του Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση Αξιολόγησης του ΕπΚα αποφασίζει για την έγκριση ή την απόρριψη της αίτησης παράτασης.

5.2 Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη εκπόνηση ΜΕ στο ίδιο ή σε άλλο Τμήμα του Ιδρύματος ή άλλο ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εκτός και αν η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίσει διαφορετικά μετά από εισήγηση του ΕπΚα.

5.3 Η ΜΕ διεξάγεται υπό την επίβλεψη μέλους ΔΕΠ του οικείου Τμήματος με απόφαση της Συνέλευσης. Ο ανώτατος αριθμός ΜεΕρ, που μπορεί να επιβλέπει ταυτόχρονα ένα μέλος ΔΕΠ, δύνανται να ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.

5.4 Σε περίπτωση μετακίνησης, εκλογής, μετάκλησης ή αδυναμίας παρακολούθησης της ΜΕ από τον ΕπΚα, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ορίζεται νέος ΕπΚα.

5.5 Σε περίπτωση δυσλειτουργικής συνεργασίας μεταξύ του ΜεΕρ και ΕπΚα, είναι δυνατή η αλλαγή ΕπΚα κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του ΜεΕρ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

5.6 Ο ΕπΚα δύνανται να συνεχίζει την επίβλεψη ΜΕ και όταν βρίσκεται σε άδεια μεγάλης διάρκειας.

Άρθρο 6.**Παροχές στους/στις Μεταδιδακτορικούς/-κές Ερευνητές/-τριες**

6.1. Οι ΜεΕρ έχουν πρόσβαση στα Εργαστήρια και στις Κλινικές του Τμήματος ή και άλλων Τμημάτων του ΑΠΘ και στον αντίστοιχο εξοπλισμό τους, στις βιβλιοθήκες του Ιδρύματος με δικαίωμα δανεισμού, καθώς και στις ψηφιακές υπηρεσίες του Ιδρύματος.

6.2. Οι ΜεΕρ δύνανται να αιτούνται χρηματοδότησης (ενδεικτικά για συμμετοχή τους σε συνέδρια, αναλώσιμα, εξοπλισμό και υπηρεσίες για υλοποίηση της έρευνάς τους, μετρήσεις πεδίου και αποζημίωση υποστηρικτικού προσωπικού, κ.λπ.) από τον προϋπολογισμό του Τμήματος ή της Σχολής μετά από σχετικές αποφάσεις της Συνέλευσης ή της Κοσμητείας, ή από τον προϋπολογισμό έργου του Τμήματος που διαχειρίζεται ο ΕΛΚΕ και σύμφωνα με τις διατάξεις του Οδηγού Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ ΑΠΘ.

6.3. Οι ΜεΕρ μπορούν να απασχολούνται και να ορίζονται και Επιστημονικά Υπεύθυνοι σε έργα που διαχειρίζεται ο ΕΛΚΕ, να διδάσκουν σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών,

Προγράμματα ΚΕΔΙΒΙΜ κλπ., σύμφωνα με τους Κανονισμούς των προγραμμάτων αυτών και τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία και τις κανονιστικές αποφάσεις του ΑΠΘ και γενικά να συμμετέχουν σε ερευνητικά/εκπαιδευτικά έργα/προγράμματα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

6.4. Πέραν των ανωτέρω, το Τμήμα δύναται να αναθέτει στους ΜεΕρ του τη διεξαγωγή περαιτέρω ερευνητικού έργου για τις ανάγκες του Τμήματος και των εργαστηρίων του, καθώς και εργαστηριακού και διδακτικού έργου στο πλαίσιο του πρώτου κύκλου σπουδών και εφόσον αυτό δεν αντίκειται στις υποχρεώσεις της κύριας μεταδιδακτορικής τους έρευνας. Για την κάλυψη των ανωτέρω αναγκών μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου ή υποτροφίας μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του ΑΠΘ.

6.5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατόπιν τεκμηριωμένης εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος και με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της, δύναται να απονέμεται διάκριση (βραβείο Αριστείας) σε ΜεΕρ για την καινοτομία ή πρωτοτυπία του ερευνητικού έργου, αφού προηγουμένως αξιολογηθεί από την Επιτροπή Αριστείας και τη Σύγκλητο του ΑΠΘ.

Άρθρο 7.

Υποχρεώσεις Μεταδιδακτορικού/-κής Ερευνητή/-τριας

7.1. Οι ΜεΕρ οφείλουν να συντάσσουν εξαμηνιαία έκθεση προόδου της ΜΕ, που υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Η έκθεση προόδου αξιολογείται από τον ΕπΚα, ο οποίος συντάσσει πρακτικό αξιολόγησης και το καταθέτει στη Συνέλευση του Τμήματος προς έγκριση.

7.2. Με σύμφωνη γνώμη του ΕπΚα, οι ΜεΕρ δύναται να παρουσιάζουν την πρόοδο της ΜΕ, σε σεμινάρια, διαλέξεις ή άλλες δράσεις που διοργανώνονται από το Τμήμα, με ευθύνη του ΕπΚα, με απώτερο στόχο την ευρύτερη αναγνώριση της ΜΕ.

7.3. Οι ΜεΕρ είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν σε κάθε δημοσίευση ή παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ΜΕ, το Εργαστήριο, το Τμήμα και τη Σχολή του ΑΠΘ, όπου εκπονούν τη ΜΕ (academic affiliation).

7.4. Οι ΜεΕρ οφείλουν να τηρούν τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του Ιδρύματος και όλες εν γένει τις κανονιστικές αποφάσεις του Ιδρύματος.

7.5. Οι ΜεΕρ κατά τη διάρκεια εκπόνησης της ΜΕ οφείλουν να συμπεριφέρονται, όπως αρμόζει σε μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και υποχρεούνται να τηρούν τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας, τους Κανονισμούς και τις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του οικείου Τμήματος και του Ιδρύματος.

7.6. Οι ΜεΕρ επίσης, οφείλουν να παρέχουν αυτοδύναμο ή επικουρικό διδακτικό έργο στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος υποδοχής ή και άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ., που τους ανατίθεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην προκήρυξη/πρόσκληση της αντίστοιχης θέσης ΜεΕρ. Για την παροχή του διδακτικού έργου οι ΜεΕρ συνάπτουν συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου ή υποτροφίας μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του ΑΠΘ. Η καταβολή της αμοιβής ή η απόδοση της υποτροφίας που αφορά στη διεξαγωγή διδακτικού έργου πραγματοποιείται στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, ανάλογα με το εκτελεσθέν έργο, εκτός αν έχει συναφθεί σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, όπου γίνεται μηνιαία καταβολή σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Για την πληρωμή απαιτείται βεβαίωση ορθής ολοκλήρωσης του έργου/ εργασίας/ανταποδοτικής υποτροφίας που υπογράφεται από τον Πρόεδρο του εκάστοτε Τμήματος. Επιπλέον, με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος, δύναται να ανατίθεται διδακτικό έργο στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος υποδοχής ή και άλλων Τμημάτων του ΑΠΘ, κατόπιν σχετικής αίτησης του ΜεΕρ.

Άρθρο 8.

Περάτωση Μεταδιδακτορικής Έρευνας

8.1. Οι ΜεΕρ, σε συνεργασία με τον ΕπΚα συντάσσουν και υποβάλλουν στη Συνέλευση του Τμήματος την Έκθεση Περάτωσης της ΜΕ, σύμφωνα με το υπόδειγμα που έχει θεσπίσει το Τμήμα (βλ. *υπόδειγμα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ*).

8.2. Μετά την υποβολή της Έκθεσης Περάτωσης της ΜΕ, οι ΜεΕρ θα πρέπει να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της ΜΕ σε ημερομηνία και χώρο που ορίζονται από τον ΕπΚα.

8.3. Μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών τους, χορηγείται Βεβαίωση (Πιστοποιητικό) εκπόνησης ΜΕ, στην οποία αναφέρεται το Ίδρυμα, το Τμήμα, το ονοματεπώνυμο, το όνομα πατρός, ο τόπος καταγωγής του ΜεΕρ, το γνωστικό αντικείμενο της έρευνας, καθώς και ο χρόνος διεξαγωγής της ΜΕ και το ονοματεπώνυμο και η ιδιότητα του ΕπΚα. Η Βεβαίωση (Πιστοποιητικό) υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Η Βεβαίωση (Πιστοποιητικό) σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί τίτλο σπουδών.

Άρθρο 9. Διαγραφή Μεταδιδακτορικού/-κής Ερευνητή/-τριας

Ο ΜεΕρ διαγράφεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) ύστερα από σχετικό αίτημα του ΜεΕρ, β) όταν δεν τηρούνται όσα αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό και γ) σε κάθε άλλη περίπτωση παραβίασης βασικών αρχών ακαδημαϊκής δεοντολογίας, που διαπιστώνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του ιδρύματος.

Άρθρο 10. Συνεπίβλεψη μεταδιδακτορικής έρευνας με Τμήματα της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα

Τα Τμήματα δύνανται να προχωρούν στη συνεπίβλεψη ΜΕ με άλλα Τμήματα του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ, με Τμήματα αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και με αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 13 του ν. 4310/2014, με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος Κανονισμού. Σε κάθε περίπτωση τα συνεργαζόμενα Τμήματα οφείλουν να καταρτίσουν Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας. Στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας θα πρέπει να καθορίζονται τα απαραίτητα προσόντα του ΜεΕρ, η διάρκεια εκπόνησης, τα αρμόδια όργανα οργάνωσης και λειτουργίας της ΜΕ, οι πιθανοί πόροι χρηματοδότησης (στους οποίους θα συμπεριλαμβάνονται και οι τρόποι κάλυψης εξόδων), οι παροχές και υποχρεώσεις των ΜεΕρ, κ.α. Η σύναψη συνεργασίας για τη συνεπίβλεψη μεταδιδακτορικής έρευνας εγκρίνεται από τις Συνελεύσεις των Τμημάτων και τις οικείες Συγκλήτους ή τα αρμόδια όργανα των ερευνητικών κέντρων.

Άρθρο 11. Διασφάλιση Ποιότητας

Με απόφαση της Συγκλήτου του ΑΠΘ, θεσπίζεται διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης της ΜΕ.

Άρθρο 12. Τηρούμενα Αρχεία

Στη Γραμματεία του Τμήματος τηρείται ειδικό Μητρώο ΜεΕρ, στο οποίο καταγράφονται για κάθε ΜεΕρ: το ονοματεπώνυμο και όνομα πατρός, το ίδρυμα που απένειμε τον διδακτορικό τίτλο, ο τίτλος της ΜΕ, η ημερομηνία έναρξης και περάτωσης της ΜΕ, ο ΕπΚα και η Έκθεση Περάτωσης της ΜΕ.

Άρθρο 13. Μεταβατικές διατάξεις

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού υπάγονται και οι ΜεΕρ που είχαν ξεκινήσει να διενεργούν ΜΕ σε Τμήματα του ΑΠΘ πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος και στους οποίους απονέμεται ο τίτλος του ΜεΕρ αναδρομικά από την ημερομηνία έναρξης της ΜΕ με απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.

Άρθρο 14. Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- Α. Υπόδειγμα Αίτησης Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας**
- Β. Υπόδειγμα Πρότασης Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας**
- Γ. Υπόδειγμα Εντύπου Έκθεσης Περάτωσης Μεταδιδακτορικής Έρευνας**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
Υπόδειγμα Αίτησης Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Προς
Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα: _____

**ΑΙΤΗΣΗ
ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ**

1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όνοματεπώνυμο Υποψήφιου/ας:

Όνομα πατρός:

Διεύθυνση κατοικίας:

Ταχ.Κώδικας:

Τηλ.επικοινωνίας:

E-mail:

Αριθμ.Αστυν.Ταυτότητας:Εκδ.Αρχή:

Ημερομηνία Γέννησης:

2. ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	ΤΜΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΟΥ	ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	ΤΜΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ	ΒΑΘΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	ΤΜΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

3. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ / ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

--

4. ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ, ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ, ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ	ΒΑΘΜΟΣ

5. ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

--

6. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΓΛΩΣΣΑ	ΔΙΠΛΩΜΑ ή ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ

7. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

--

Συνημμένα δικαιολογητικά:

- Αντίγραφο πτυχίου ή διπλώματος ΑΕΙ του εσωτερικού ή ισότιμου τίτλου σπουδών του εξωτερικού
- Αντίγραφο Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΑΕΙ του εσωτερικού ή ισότιμου τίτλου σπουδών ιδρυμάτων της αλλοδαπής
- Αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος από ΑΕΙ του εσωτερικού ή ισότιμου τίτλου σπουδών του εξωτερικού
- Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
- Πρόταση εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας σύμφωνα με το υπόδειγμα που έχει καθιερώσει το Τμήμα.

Ο Αιτών/ Η Αιτούσα

Υπογραφή..... Ημερομηνία.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β
Υπόδειγμα Πρότασης
Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας

ΠΡΟΣ: ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ: _____

Πρόταση Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας

ΕΠΙΘΕΤΟ: _____

ΟΝΟΜΑ: _____

Τίτλος Μεταδιδακτορικής Έρευνας: _____

Προτεινόμενος/η Επιβλέπων/ουσα : _____

ΠΕΡΙΛΗΨΗ (ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ της προτεινόμενης έρευνας)

1. Περίληψη
2. Εισαγωγή
3. Λέξεις – κλειδιά (από 2 έως 5)
4. Ανασκόπηση ερευνητικής περιοχής
5. Αντικείμενο έρευνας και στόχοι
6. Θεματική περιοχή/ές
7. Μεθοδολογία Έρευνας
8. Χρονοδιάγραμμα
9. Ενδεικτική Βιβλιογραφία

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1. Διευκρινίστε σε τι ακριβώς έγκκειται η σημασία/χρησιμότητα και η πρωτοτυπία της προτεινόμενης έρευνας (300-400 λέξεις):
2. Εξηγείστε τους βασικούς στόχους και υποθέσεις της προτεινόμενης έρευνας (200-400 λέξεις):
3. Διευκρινίστε την ερευνητική μεθοδολογία που σκοπεύετε να χρησιμοποιήσετε. Δικαιολογήστε την καταλληλότητα της για τους στόχους/υποθέσεις της προτεινόμενης έρευνας (300-400 λέξεις):
4. Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διάρκεια των βασικών εργασιών/σταδίων εκπόνησης της έρευνας, όπως βιβλιογραφική ανασκόπηση, συλλογή και επεξεργασία ερευνητικού υλικού, διεξαγωγή πειραμάτων ή σεναρίων, σχεδιασμός λογισμικού, συγγραφή εκθέσεων και δημοσιεύσεων (300-600 λέξεις). *Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το δωρεάν διαθέσιμο στο διαδίκτυο project timeline schedule.*
5. Διευκρινίστε το βαθμό ωριμότητας της προτεινόμενης έρευνας (λ.χ. προηγούμενες σχετικές επιστημονικές εργασίες/έρευνες/εφαρμογές ή επαγγελματικές δραστηριότητες εφόσον υπάρχουν) (200-400 λέξεις):
6. Διευκρινίστε τους τρόπους διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων (λ.χ. σε ποια συνέδρια/περιοδικά ή αυτοτελείς εκδόσεις θα επιδιώξετε την ανακοίνωση ή δημοσίευσή τους) (100-300 λέξεις):
7. Διευκρινίστε τη συνάφεια του προτεινόμενου θέματος με το γνωστικό αντικείμενο και το συνολικό ακαδημαϊκό (ερευνητικό/συγγραφικό/διδασκτικό) έργο του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ ή ομότιμου καθηγητή (100-300 λέξεις):

Βεβαιώνω ότι έχω λάβει γνώση και εγκρίνω την ανωτέρω πρόταση Μεταδιδακτορικής Έρευνας

Όνοματεπώνυμο/Ιδιότητα
Προτεινόμενου Επιβλέποντα

Υπογραφή

Τριμελής Επιτροπή Αξιολόγησης

Θεσσαλονίκη,/...../.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ
Υπόδειγμα
Έκθεσης Περάτωσης Μεταδιδακτορικής Έρευνας

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΟΣ: Τη Συνέλευση του Τμήματος _____

Έκθεση Περάτωσης Μεταδιδακτορικής Έρευνας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ/-ΚΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗ/-ΤΡΙΑΣ: _____

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: _____

1. Θέμα
2. Περίληψη
3. Λέξεις-Κλειδιά
4. Περιγραφή αποτελεσμάτων έρευνας
5. Δημοσιεύσεις και Ανακοινώσεις Μεταδιδακτορικού/-κής Ερευνητή/Ερευνήτριας
6. Αναφορές

Ο/Η Μεταδιδακτορικός/-κή Ερευνητής/Ερευνήτρια

Ο Επιβλέπων/Η Επιβλέπουσα

(υπογραφή)

(υπογραφή)